Zaterdag 12 December 1903. No. 1116. Twee en Twintigste Jaargang.

Verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs per jaar franco p. p. bij vooruitbetaling
Binnenland . . . . . f 7.50
Buitenland . . . . . » 10.—
Overzeesch Bezittingen . . » 12.50

Abonnementen kunnen aanvangen den 1sten van elke maand.
Afzonderlijke Nummers 25 Cents.

ADVERTENTIËN:
per regel eerste pagina. | minimum f 0.40
» » laatste pagina | 5 regels. » 0.20

LONDON OFFICE: 25 Queen Victoria Street E. C. HENRY HEMANS & Co.

Uitgave van de AMST. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, v/h Ellerman, Harms & Co.

OFFICIEEL ORGAAN van: de Kon. Ned. Harddraverij- en Renvereeniging, Amsterd. Sportclub, Rotterd. Sportclub »de Volharding", van de Kon. Ned. Jachtvereeniging „Nimrod", Nederl. Kennelclub »Cynophilia", Ned. Duitsche Doggen Klub, Ned. Pointer Club, Ned. Setter Club, Kynologen-Club »Amsterdam", Koninkl. Ned. Zeil- en Roeivereeniging, Koninkl. Roei- en Zeilvereeniging »De Maas", Ned. Studenten Roeibond, Amsterd. Roei- en Zeilvereeniging »De Hoop", Roei- en Zeilvereeniging »De Amstel", Roeivereeniging »Minerva", Zeilvereeniging »Het Y", Roeivereeniging »Willem III", Roeivereeniging »De Hunze" te Groningen, Roeivereeniging »Nautilus" Rotterdam, Nederl. Zwembond, Amsterd. Zwemclub, Zwemvereeniging »Het Y", Arnhemsche, Leidsche, Goudsche, Tielsche en Rotterd. Zwemclub, Zwemclub „De Jonge Kampioen" te Amsterdam, Vereeniging »de Zwemclub" te Groningen, Zaanlandsche Zwemclub »Neptunus", Nederl. Schaatsenrijdersbond, Intern. Schaatsenrijders Unie, Amsterd. IJsclub, Amsterd. Skatingclub, IJsclub Kralingen, gevestigd te Rotterdam, IJsvereeniging te Groningen. Nederl. Cricket Bond, Rotterd. Voetbalclub »Sparta", Haarl. Football Club, Haarl. Football Club »Haarlem", Haarl. F. C. »Unitas", Wagen. Football Club »Go Ahead", Cadetten Voetbalvereen. »Velocitas" Nederl. Hockey- en Bandybond, Amsterd. Hockey- en Bandyclub, Hockey- en Bandyclub »Haarlem en Omstreken", Haagsche Hockey- en Bandyclub, Lawntennisbond, Nederl. Kolfbond, Algemeene Nederl. Kegelbond, Amsterd. Kegelbond en 's-Gravenhaagsche Kegelbond.

Advertentiën.

MAURICE POONS.
Kantoor Rokin 103,
AMSTERDAM.

Internationaal Sport-Bureau,
BEURSSTRAAT 57, AMSTERDAM.
Telegramadres **Sportbureau.** Telephoon Interc. 3522.

INHOUD: Sluiting inschrijvingen. — Aanstaande draverijen en rennen. — Diverse mededeelingen. — Overzicht der Courses in Nederland 1903. — Frankrijk. — Raad van Beheer. — Clubberichten. — Dwingerberichten. — Diverse mededeelingen. — Het programma der K. C. A. — V., New-Foundlanders. XI. — De tentoonstelling te Keulen. — Japansche Honden. — Uit de praktijk. — Zeilen en Roeien. — Voetbal. — Hockey en Bandy. — Boksen. — Rijwielen en Automobilisme. — Advertentiën.

Hippische Sport.

Harddraven

Sluiting van inschrijvingen en betaling van inleggelden vóór of op 31 December 1903.

Bij het bureau van Registratie, adres den heer J. O. W. F. DE KAT te Dordrecht.

Voor 3-jarige hengsten geboren 1902, 2de inleg f 10.
» » merriën » 1902, 2de » » 10.
» » hengsten » 1903, 1ste » » 10.
» » merriën » 1903, 1ste » » 10.

Voor de Aanmoedigings-Harddraverij:
3de inleg, te loopen 1905, f 10.
2de » » » 1906, » 2.50.
1ste » » » 1907, » 2.50.

Voor den Toekomstprijs, te loopen 1904, 3de inleg f 7.50.
» » » » » 1905, 2de » » 5.
» » » » » 1906, 1ste » » 2.50.

* * *

Bij den heer A. DE VRIES te Alkmaar.
Voor 3-jarige hengsten en merriën geb. 1903, 1e Inleggeld.
» « » » » » 1902, 2e »

Rennen.

Sluiting inschrijvingen op 31 December 1903.
(Zie *Officieel Bulletin* No. 1115).

Bij het Bureau van Registratie, adres den heer J. O. W. F. DE KAT te Dordrecht.

Van Brienen's Memorial I.
Derby X.
Clingendaal-Ren VIII.
Productieon-Ren I.

Aanstaande Draverijen en Rennen in 1904.

Voorloopige opgave van datums der meetings in Nederland.

13	Maart.	Woestduin.	10	Juli.	Bussum.
20	»	»	17	»	Woestduin.
27	»	»	24	»	Bergen.
3	April.	Groningen.	31	»	Woestduin.
4	»	Breda.	7	Aug.	Bussum.
10	»	Woestduin.	14	»	Woestduin.
17	»	»	21	»	Groningen.
24	»	»	28	»	Woestduin.
1	Mei.	Groningen.	4	Sept.	Bussum.
8	»	Woestduin.	11	»	Woestduin.
12	»	Bussum.	18	»	Bergen.
15	»	Bergen.	25	»	Woestduin.
22	»	Woestduin.	2	Oct.	Breda.
23	»	»	9	»	Woestduin.
29	»	Groningen.	16	»	Bussum.
5	Juni.	Woestduin.	23	»	Woestduin.
12	»	Bussum.	30	»	Bergen.
19	»	Woestduin.	6	Nov.	Woestduin.
26	»	Groningen.	13	»	»
3	Juli.	Woestduin.			

Bij het Secretariaat der N. H. en R. V. is het volgend schrijven ingekomen van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij:

Amsterdam, 3 December 1903.

Aan het Secretariaat der Nederlandsche Harddraverij- en Renvereeniging, te Haarlem.

De vele onregelmatigheden, welke zich voortdurend voordoen bij het invullen der z.g. reductie-kaarten en de weinige medewerking, welke wij van sommige comité's ondervinden om daarin verbetering te brengen, hebben ons het besluit doen nemen, van den 1 Januari 1904 af voor het vervoer van paarden en rijtuigen, bestemd voor of afkomstig van in *Nederland* te houden Harddraverijen en Wedrennen andere bepalingen vast te stellen.

Deze bepalingen zijn:

a. op de heênreis wordt de normale vracht toegepast;
b. op de terugreis geschiedt het vervoer der paarden en der *niet uit elkander genomen* rijtuigen, *welke aan de Harddraverijen resp. Wedrennen hebben deelgenomen*, in ons *locaal* verkeer (hieronder is ook te verstaan het Stoombootveer Stavoren—Enkhuizen) gratis, doch slechts met *die* treinen, welke voor het vervoer van levende dieren en rijtuigen algemeen zijn aangewezen, en onder beding, dat:
1e. dezelfde weg gevolgd wordt als op de heênreis;
2e. de vrachtbrieven worden overgelegd, waarmede het vervoer op de heênreis plaats vond; en
3e. door den Secretaris van het Bestuur der Harddraverij- of Ren-Vereeniging een bewijs worde afgegeven van den volgenden inhoud:

»De ondergeteekende Secretaris der.....
».....
»verklaart, dat de Heer.....
»aan de op ..... te .....
»gehouden Harddraverijen (Wedrennen) heeft deelgenomen met ..... paarden en ..... rijtuigen.
»....., den .....

De Secretaris voornoemd.

TOURISTEN: vergeet niet dat de **„MINERVA" MOTORRIJWIELEN** alle **EERSTE PRIJZEN** wonnen in de **BETROUWBAARHEIDSRITTEN.**

Mocht een zoodanig bewijs niet behoorlijk ingevuld of daarop veranderingen zijn aangebracht, welke niet door den Secretaris zijn gewaarmerkt, dan zal het als *ongeldig* worden beschouwd en kan in dat geval van gratis terugvervoer geen sprake zijn.

Ten overvloede zij nog herinnerd, dat op Zon- en algemeen erkende Christelijke Feestdagen door onze Stations slechts van des voormiddags 8 tot des voormiddags 10 ure paarden en rijtuigen ten vervoer worden aangenomen, behalve te *Amsterdam*, alwaar zulks op die dagen van 8 tot 12 ure voormiddag geschiedt.

Wij hebben het in Uw belang geacht U reeds thans van een en ander kennis te geven, opdat tijdig door U de noodige voorzorgen kunnen worden getroffen.

De Chef van Dienst,
K. BOTTEMA.

In verband met bovenstaand schrijven, zullen deze bewijzen voor gratis terugvervoer vóór of na de meeting te verkrijgen zijn aan het Secretariaat op de renbaan.

De Secretaris der N H. en R. V.:
J. VAN STOLK.

Verkooping van Russische paarden. Maandag a.s. worden te **11½ uur v.m.** te Woestduin publiek verkocht, zonder reserve, 14 Russische veulenmerriën, harddravers en tuigpaarden. Ongetwijfeld zal het aan belangstelling niet ontbreken en daarom maken wij hen, die de route van uit Amsterdam nemen, opmerkzaam, dat de beste gelegenheid om tijdig te Woestduin te zijn, is de trein die te 9 u. 43 m. (Spoortijd) van het Centraal Station vertrekt en te 10 u. 21 m. te Vogelenzang is ; bij aankomst aldaar staat een groot rijtuig gereed, om de bezoekers, die tegen een kleine wandeling naar Woestduin opzien, per as te vervoeren.

Voor rekening van de Stoeterij Clingendaal is te Midmarket aangekocht de merrie *Delighted*, geb. 1893, van Satiety—Clifden Jewel, van Lord Clifden, gedekt door Sautoi.

De bekende Winsumer korte baan harddraverij wordt in 1904 voor de 100ste maal gehouden. Het plan bestaat, dit feit luisterrijk te herdenken.

De bekende harddraver-hengst *Chilo*, van de heeren C. F. Reilingh en F. F. Leopold te Groningen, is verkocht aan den heer K. Buikema, hengsthouder te Drachten.

Onder de winnende hengsten in België komt *Bullion* voor met 19.000 fr., *Redcliffe* met 53.000 fr. en *Galloping Dick* met 4000 fr.

In België bestaat een Vereeniging van Fokkers en Eigenaars. Deze hield Zondag ll. een algemeene vergadering, die echter slecht bezocht was. De vergadering heeft besloten een adres te zenden aan de Jockey-Club, waarin verzocht wordt de inschrijvingen op langen termijn te laten vervallen, met uitzondering van die voor de Poule des Produits, de Belgische Derby en de Grand Criterium Belge. De vergadering besloot ook aan de verschillende Vereenigingen te verzoeken de inleggelden lager te stellen, en bij verkoopsrennen 25 pCt. van de meerdere opbrengst te willen voegen bij de stakes van het tweede aankomende paard. (Zooals bekend is, wordt in Engeland en in Nederland de helft van de meerdere opbrengst gevoegd bij den prijs van den tweede aankomende).

Het voorstel om ruinen bij klassieke rennen uit te sluiten, werd verworpen, omdat weinig inlandsche paarden voor de fokkerij gebruikt worden, en dus door uitsluiting van ruinen de belangen van eigenaars geschaad worden.

In België zijn in het afgeloopen seizoen 113 coursedagen geweest, uitgeschreven door tien Vereenigingen, als: Forest 44, Boitsfort 20, Groenendael 20, Ostende 12, Société de Sport de Belgique 9, Gent 3, Antwerpen 2, Namen, Warreghem en Deynze ieder een dag.

Het totaal aan uitgeloofde prijzen bedroeg 1.523.540 fr.

De voornaamste winnende eigenaars op de vlakke baan zijn de heeren: F. Brugmann, 369.934 fr.; Ed. Ribaucourt, 195.800 fr.; G. Ashmann, 145.672 fr.; Ed. Guyot, 106.901 fr.; in hindernisrennen de heeren: Baron Lunden, 27.096 fr.; F. Brugmann, 22.740 fr.; Comte Th. de Lichtervelde, 20.081 fr., enz.

Aan het hoofd op de lijst van winnende heerrijders staat Mr. A. Marquet met 11 overwinningen; vervolgens Mr. Ch. de Buisseret met 9, Baron L. Lunden met 6, en R. v. d. Meylen met 5 overwinningen, terwijl aan 't hoofd van de winnende jockeys staat S. Heapy met 94 overwinningen; vervolgens komen J. Matthews met 67 en F. Saunders met 57 overwinningen. De licht-gewichtjockey Garrard, in ons land ook wel bekend, neemt de tiende plaats in met 20 overwinningen.

De inschrijvingen voor de hoofdnummers van de Nicer-meeting zijn zeer bevredigend. Voor den Grand Prix de la Ville de Nice, steeplechase, handicap, 100 000 fr., te loopen Zondag 17 Januari, zijn ingeschreven 57 paarden; voor den Prix de Monte Carlo, hordenren, handicap, 25.000 fr., te loopen Woensdag 20 Januari, ook 57 paarden, en voor den Grand Prix de Monaco, steeplechase, 20.000 fr., te loopen Zondag 24 Januari, 66 paarden. De eerste rouwgeldverklaringen hebben plaats op 29 December as.

De 100.000 francs-ren te Maisons—Laffitte, uit te schrijven door de Société d'Encouragement, zal den naam dragen van Prix du Président de la République. Hij zal elk jaar in Juli op een Zondag verreden worden, — het volgende jaar op 17 Juli —, is open voor driejarige en oudere paarden, ouderdomsgewicht, zonder dé- of surcharges, afstand 2500 M. Ongetwijfeld zal deze 100.000 fr.-ren ook in Engeland, het eenige land dat zich met Frankrijk kan meten, veel belangstelling ondervinden.

Een voorstel tot een Engelsch-Fransche sportverbroedering deed onlangs de Fransche paardenhandelaar Mr. Ch. Heilbron; hij publiceerde voor dit doel, zoowel in de *Jockey* als in *The Sportsman*, een brief, die echter in Engeland tamelijk koel werd ontvangen; men zegt daar, weinig waarde te hechten aan dergelijke brieven. Wanneer Frankrijk een grootere sportmanlike toenadering wenscht, dan bezit het daarvoor een beter middel, nl. om zijn groote klassieke rennen, welke tot nog toe voor de Engelsche stallen hermetisch gesloten zijn, zoodanig in te richten, dat daaraan ook Engelsche paarden kunnen deelnemen, evenals de Engelschen dat tegenover andere landen doen. En hierin heeft Engeland volkomen gelijk. In de Eng. Derby loopen steeds Fransche paarden mede, — om over de andere groote Engelsche courses niet te spreken, — en hoe is het met de groote Fransche rennen gesteld? Dat is geheel een »onder-onsje". Wil men dus werkelijk eene toenadering tusschen Fransche en Engelsche renstaleigenaars, dan moet Frankrijk beginnen om ook zijn groote rennen voor Engelsche deelnemers open te stellen Zeer sarcastisch zegt men in Engeland: »bij ons werkt men op dit gebied meer met het hoofd dan met het hart".

Fuchsia is ook dit jaar weder de draver-dekhengst wiens kinderen het meeste succes op de harddraversbaan hadden; zijn nakomelingen wonnen dit jaar 396.675 fr.

De Italiaansche Dravers-Derby zal weder in nieuwen vorm verschijnen. De Società Modenese heeft besloten, onder den naam van Premio Derby, een prijs te stichten ter waarde van 10.000 Lire, voor driejarigen, die het volgende jaar voor de eerste maal zal geloopen worden.

Twee grossartige hengsten zijn, volgens de *Wiener Sport*, in Amerika aangekocht voor rekening van de heeren W. Schlessinger & Co, nl. *Cole Direct* (2.12¼), r. h., geb. 1897, v. Direct u. Miss Allerton, en *Weinscott* (2.10¼), geb. 1899, v. Alcy Wilkes u. Sorceress. Beide paarden worden gerekend, zoowel wat afstamming als verrichtingen betreft, te behooren tot de allerbeste klasse.

Een veld van 20 paarden in een hordenren is tegenwoordig, ook in Engeland, het moederland van de sport, een zeldzaam iets. Zulk een zeldzaam groot veld kreeg men verleden week Vrijdag te Kempton Park te zien in den Wimbledon Three Year Old Maiden Hurdle Race. De overwinning behaalde Mr. R. S. Sivier's *Snow Drop*, die *Mrs Peggotty* en *Bilbury* sloeg.

In Engeland heerschte Zaterdag ll. zulk een hevige mist en ook vorst, dat de tweede dag van de Kempton Park-meeting geannuleerd moest worden.

De volbloeds-verkooping te Newmarket, die deze week plaats had, trok nog al veel belangstelling. Er werden flinke prijzen besteed, vooral voor de Amerikaansche paarden van Messrs Keene. De hoogste som werd besteed voor *Bobrinski*, een tweejarige zoon v. Kingston u. Katherine II, die voor 5000 guineas overging aan Mr. S. Darling. Den tweeden dag, Donderdag, was het getal bezoekers grooter; alstoen kwamen onder den hamer de paarden van Mr. W. C. Whitney, waarvoor ook goede prijzen besteed werden. *Hands Down*, 2 j. br. h. v. Meddler u. Handspun, werd o a. ingezet voor 2000 gs. en werd ten slotte toegekend aan Mr. J. Buchanan voor 3400 gs., zijnde de hoogste prijs die op dezen dag besteed werd. Den derden dag was het weder donker en regenachtig, wat ook zeer veel invloed scheen te hebben op den kooplust. Sensationeele prijzen werden dezen dag niet besteed.

Wijlen Sir J. Blundell Maple heeft de Gebr. Waugh niet in zijn testament vergeten. Alec, de leider van de stoeterij des overledenen, krijgt 1000 pd. st. en Willy, de trainer, 5000 pd. st. Behalve de beide Waughs zijn ook nog andere personen en verwanten bedacht. Universeel erfgename is de eenige dochter van den overledene, Baronesse Grace Eckhardstein, terwijl de weduwe, Lady Maple, behalve een jaargeld van 20,000 pd. st., het tijdelijk bezit krijgt van Childwick en het Londensche paleis Clarence House met inventaris, echter met uitzondering van het ren- en fokmateriaal. Na den dood van Lady Maple komen Childwick en Clarence House weer aan de universeele erfgename.

Overzicht der Courses in Nederland in 1903.

RENNEN.

De eerste vraag, die zich na afloop van het seizoen voordoet, is: zijn wij in het afgeloopen jaar voor- of achteruitgegaan? En zoo ook is het thans: zijn wij op het gebied van rennen in 1903 voor- of achteruitgegaan in vergelijking van vroegere jaren? Deze vraag is gemakkelijker gesteld dan beantwoord, omdat men met verschillende zaken rekening moet houden: bv. is het uitgeloofd bedrag hooger, is het aantal dagen vermeerderd en is de deelneming grooter, vergeleken bij vorige jaren? Wij kunnen op deze vragen niet beter antwoorden, dan met een overzicht te geven van de laatste vijf jaren.

	Aantal dagen.	Aantal rennen.	Aantal deelgenomen paarden.	Uitgeloofd Bedrag.
1899	19	60	274	*f* 29.570
1900	19	61	328	» 35.675
1901	30	100	496	» 55.015
1902	33	104	418	» 58.640
1903	37	116	468	» 69.620

De eerste vraag: Is het uitgeloofd bedrag hooger dan vorige jaren? is, dunkt ons, wel de voornaamste, want ook op de uitloving van prijzen is volkomen van toepassing het Fransche spreekwoord: »Point d'argent, point de Suisses" en onmiddellijk daaraan sluit zich aan vraag 2: Is het aantal coursedagen vermeerderd? Beide vragen, nauw aan elkander verwant, geven o. i. den doorslag, omdat de grootte van het uit te loven bedrag hoofdzakelijk afhangt van het bezoek, door het publiek aan de renbaan gebracht. Hoe meer rendagen er in een seizoen zijn, des te sterker bewijs, dat de belangstelling in de courses toeneemt, en daaruit vloeien dan weer voort de meerdere recettes, die de verschillende Vereenigingen maken, waardoor zij, die Vereenigingen nl., in staat gesteld worden meerdere courses te geven en grootere bedragen uit te loven, want men moet niet vergeten, dat wegens gebrek aan Staats-, Provinciale- of Stedelijke subsidies, alles betaald moet worden uit de contributies van leden en de entrées. Men hoort wel eens van sommige zijden klagen over de kleinheid der prijzen en het totaal gemis van eenige rijk begiftigde hoofdnummers om als lokaas te dienen, maar eilieve, zet eens een vuist als je geen hand hebt! Andere zeggen weer: Ja, maar de Vereenigingen houden toch jaarlijks geld genoeg over en kunnen dus de prijzen gemakkelijk verhoogen, zij behoeven toch geen winst te maken. Heel juist, maar men vergete niet dat de Vereenigingen geld over *moeten* houden; het onderhoud en de voortdurende verbeteringen aan de banen kost enorm veel geld, en er dienen toch eenige reserves gemaakt te worden voor het geval dat door onvoorziene omstandigheden de een of andere meeting eens een deficit in plaats van voordeel oplevert. Waarlijk, de bestaande en erkende Harddraverij- en Renvereenigingen in ons land verbrassen hunne inkomsten niet, maar besteden die wel tot uitbreiding der courses.

Vergelijk maar eens de inleggelden van vroeger, toen de te winnen sommen nog geringer waren dan nu; met die van heden zijn ze in de meeste gevallen niet veel minder; die verlaging toch beteekent ook eene vermindering van inkomsten. Och, het is zoo gemakkelijk om te zeggen: de prijzen moeten verhoogd worden, er moeten eens rijk begiftigde hoofdnummers komen; jawel, een 50.000 gulden-prijs, misschien dan ook betwist door twee of drie paarden, 't klinkt heel mooi, maar wie zal dat betalen! De Besturen der Vereenigingen kunnen moeilijk toch antwoorden: de eerste boer de beste! O. i. komt den verschillende Besturen van Harddraverij- en Renvereenigingen een woord van lof toe voor de wijze, waarop zij de belangen van de rensport bevorderen en vooruitbrengen, want vooruitgang is er ontegenzeggelijk te bespeuren, al gaat het niet zoo spoedig als velen verlangen en ook gewenscht ware. Nogmaals herhalen wij het: wil het rennen en harddraven geheel beantwoorden aan het doel, waarvoor de Vereenigingen zijn opgericht, dan is staatshulp noodig en gewenscht; blijft die uit, dan moet het maar langzaam en zeker gaan.

Wanneer wij bovenstaand staatje eens nader bezien, dan valt ons dadelijk in het oog, dat in den tijd van vijf jaren het aantal coursedagen bijna verdubbeld is, en het uitgeloofd bedrag in het afgeloopen seizoen meer dan verdubbeld is bij vijf jaren geleden; zelfs bij verleden jaar vergeleken is de totale som aan uitgeloofde prijzen ongeveer *f* 11.000 hooger. Tot deze verhooging heeft in de eerste plaats bijgedragen Woestduin, dat vier meetings met ruim *f* 8000 aan prijzen meer heeft gegeven dan het vorige jaar. Door de Nederl. Harddraverij- en Renvereeniging is ruim *f* 1600 meer, door de Algemeene Harddr. Vereen., die een meeting meer heeft uitgeschreven, is *f* 950 meer uitgeloofd dan het vorige jaar. De Kennemer Sportclub loofde ruim *f* 800, en de Bredasche Harddr.- en Renvereeniging ruim *f* 200 meer uit dan het vorige jaar, zoodat ten slotte alle bestaande en erkende Vereenigingen het hare hebben bijgedragen, om het totaal bedrag van uitgeloofde prijzen hooger te doen zijn dan in het vorige jaar. Dit is, dunkt ons, wel een bewijs van vooruitgang.

De derde vraag: Is de deelneming aan de rennen grooter geweest dan het vorige jaar? moet helaas, ontkennend beantwoord worden, doch geeft nog volstrekt geen reden om moord en brand te roepen over achteruitgang in het renwezen. Negentien verschillende Nederl. eigenaren of stallen hebben in het afgeloopen seizoen aan de rennen deelgenomen, tegen een en twintig in het vorig jaar, een verschil dat heel weinig beteekent, omdat dit voornamelijk voorkomt uit de meer of mindere deelname van heeren officieren. Volstrekt zijn wij het dan ook niet eens met hen, die beweren dat de uitloving van kleine prijzen het gevolg heeft, dat het aantal van hen, die zich tot de baan voelen aangetrokken, steeds afnemend is en dit ook de oorzaak is van het verdwijnen van den Stal van Heemstra en dien van den heer van Hoboken. Wij, voor ons, wanhopen er volstrekt nog niet aan, de kleuren van den heer van Heemstra, die zulke goede herinneringen achter gelaten heeft, het volgend jaar weer in de baan te zullen zien, en dat de heer A. v. Hoboken van Hoedekenskerke zich geheel van de rennen zal terugtrekken, gelooven wij ook niet. Dat er een heele opruiming in laatstgenoemden stal is gehouden, en dat de eigenaar van het blauwe buis met gele mouwen zich meer dan ooit op het fokken zal toeleggen, is juist, maar dat die sympathieke kleuren geheel van de baan zullen verdwijnen, kunnen wij moeilijk aannemen.

Het getal deelnemende paarden verschilt bij het seizoen 1902 niet veel: toen toch kwamen er 98 verschillende paarden in de baan en in het afgeloopen seizoen 101, dus dat ontloopt elkander niet veel. Wel valt niet te ontkennen dat de klasse van paarden met elk jaar beter wordt, hetgeen toch ook op vooruitgang wijst; nu en dan wordt er een opruiming gehouden en in den regel komt er beter materiaal voor in de plaats Buitenlandsche concurrentie buiten sluiten komt ons belachelijk voor. Wat bv. hebben de Belgische stallen in het afgeloopen seizoen uit ons land medegenomen? Een dikke *f* 3900 van de 26 keer dat er Belgische paarden gestart hebben. De tijden dat de Belgische paarden naar hier gezonden werden om de prijzen te halen, zijn gelukkig achter den rug. Als zij nu komen, moeten zij er om strijden en wat goeds zenden ook, anders gaan zij met leege handen terug. Dit heeft het afgeloopen seizoen duidelijk te zien gegeven. Capt. Evergreen kon met viermaal starten slechts een zeer middelmatig succes behalen, terwijl Mr. Dutilleul en Jos Widdershoven in 't geheel geen succes hadden. Ook in het renwezen geldt wel degelijk het Leve de concurrentie! want daardoor krijgt men een prikkel temeer om zijn tegenstanders te slaan, hetgeen tengevolge heeft dat men beter materiaal aanschaft, en dezen weg toch moet het uit.

Het aantal heerrijders gaat niet achteruit, doch wel verschenen zij niet zoo dikwijls in den zadel als vorige jaren. Zeer zeker ware het gewenscht dat het courserijden van heeren en officieren meer algemeen werd. De heer W. Ridder Huyssen van Kattendijke staat aan 't hoofd met 13 overwinningen, 7 tweede en 4 derde plaatsen, van de 29 maal dat hij in 't publiek verscheen. Onder de zes en dertig verschillende jockeys, die wij dit jaar in den zadel zagen, bevonden zich twee Nederlanders, v. d. Drift en J. v. d. Meulen. Eerstgenoemde verscheen slechts eens in 't publiek, doch J. v. d. Meulen verscheen negen maal in den zadel, waarvan hij slechts tweemaal geen plaats kon veroveren. Bij voortdurende oefening en onder leiding van den uitmuntendste onzer heerrijders, belooft v. d. Meulen wel iets voor de toekomst.

Over 't geheel genomen, geeft het seizoen 1903 redenen tot tevredenheid en kunnen wij hoopvol 1904 tegemoet treden. Over de verrichtingen der paarden, een volgenden keer.

Frankrijk.

AUTEUIL. *Zondag 6 December.* Begunstigd door zacht weder had de vijftiende najaarsmeeting plaats; de meeting was een van de meest interessantste in 't najaar. De Prix La Haye Jousselin, het hoofdnummer, was een van de interressantste nummers. Zelden namen daaraan zooveel paarden deel als nu; zelden ook was dit nummer zoo open, want gewoonlijk zijn de beperkende voorwaarden en de lange distantie oorzaak, dat de een of andere candidaat expresselijk voor dit nummer bewaard is. Ditmaal niets daarvan. *Killarney* was favoriet, doch er was geen enkele reden dat hij onverslaanbaar was, want *Dam* kon dezelfde aanspraken maken.

De dag begon met den **Prix Port Said**, steeplechase, 3000 fr., 3500 M., die gewonnen werd door *Faisain II* (C. Doggett), en wel zeer gemakkelijk met twintig lengten vóor *La Briante*, *Juif Errant* en acht anderen.

De **Prix de Bagatelle**, hordenren, 4000 fr., 2800 M., telde zeven concurrenten; tusschen *Cochotte*, van Mr. J. Prat (Ellisson) en *Andro* (Cirot), scheen de beslissing te moeten zijn, doch laatstgenoemde hield den strijd niet vol. *Cochotte* won, niettegenstaande zij in 't begin eenige fouten maakte, met drie lengten vóor *Petrone III* en *Vendredi III*, die vinnig streden om de tweede plaats, welke eerstgenoemde te beurt viel, doch slechts met een hoofdlengte verschil.

Prix La Haye-Jousselin, steeplechase, 40 000 fr, 5500 M.

10/1 *Bébé*, 5j. r., 60 Kg., v. Roitelet u. Begonia, Comte de Cherisey . . . . . (Gildon) 1
12/1 *Pétard*, o. h., 70 Kg., Mr. S. Dufour . . . . (Ellisson) 2
7/1 *Dam*, 5j. h., 74 Kg., Mr. Marino Clado . . (Hollobone) 3
8/1 *Dampierre*, 4j. h., 68 Kg., Mr. Gaston Dreyfus (A. Flint) 4

Niet geplaatst: *Béliané* 66 Kg., *Killarney* 74 Kg., *Caen* 70 Kg., *Forfar* 70 Kg., *Gascon II* 64 Kg.

Gewonnen met drievierde lengte, twee en een halve lengte tusschen twee en drie.

Prix Maubourguet, steeplechase, 12.000 fr., 3500 M.

6/1 *Pierrot III*, 3j. h., 60 Kg., v. Reminder u. Pyrate, Mr. Gaston Dreyfus . . . . . (H. Holt) 1
6/1 *Humour*, 3j. h., 60 Kg., Comte de Cherisey . (Brooks) 2
8/1 *Venasque*, 3j. h., 60 Kg., Mr. S. Dufour. . . (Ellisson) 3

Verder liepen mede: *Syphan* 68 Kg., *Solliciteuse* 65 Kg., *Nacarat* 64 Kg., *Vyuborg* 62 Kg., *Discret* 60 Kg., *Min* 60 Kg., *Boër II* 60 Kg. en *Nouvel Espoir* 60 Kg.

Gewonnen met een en een halve lengte, zes lengten tusschen twee en drie.

De **Prix Viroflay**, steeplechase, 4000 fr., 3500 M., werd gewonnen door Mr. Guyot's *La Chanoine*, met een en een halve lengte vóor *Laura* en *Loufoque*, die favoriet was.

Niet geplaatst: *Faux Fuyant* en *Pardon Monsieur*.

Het slotnummer, de **Prix du Bosquet**, hordenren, 4000 fr., 2800 M., telde dertien concurrenten, waarvan *L'Orfèvrerie*, van Mr. Regaud, overwinster was.

Honden, Jacht en Visscherij.

Raad van Beheer.

Registratie van Kennelnamen.

Bij den Secretaris van den Raad van Beheer heeft onderstaande eigenaar de volgende kennelnaam ter registratie aangemeld:

3e Publicatie.

Kennel „Terborg" (affix), eig. J. H. C. Westerveld, Terborg.

* * *

Verbetering Registratieboek.

Die Hache's Ella, Reg. 6286, geb. 18 October 1901, door Friso van Duinrell uit Sabina van Duinrell, Fokker J. H. Leder, Eig. A. van Hattem Jrzn, Kennel »Diana", moet aldus luiden:

Ella van Duinrell, Reg. 6286, geb. 23 November 1901, door Friso uit Sabina van Duinrell, Fokster Baronesse van Pallandt van Duinrell, Eig. A. van Hattem Jrzn, Kennel »Diana".

De Secretaris van den R. v. B.
H. A. Lorentz.

K. C. A.

Eere- en Speciale prijzen voor de Internationale Hondententoonstelling, te houden in de Societeit »Vereeniging" te Haarlem, op 29, 30 en 31 Januari 1904.

(Vervolg.)

119. **Tien Gulden**, uitgeloofd door den heer Dr. Th. Lange te Renesse, voor besten St. Bernard uit het buitenland.

120. **Een Kaartencoupe.** uitgeloofd door den Hoog Wel Geb. heer R. W. van Westerveld Sandberg te Ede, voor de grootste inzending Jachthonden.

121. **Een Kaarten-Coupe**, uitgeloofd door denzelfde, voor grootste inzending niet-Jachthonden.

122. **Het Ned. D. D. Stamboek**, uitgeloofd door den heer J. de Vries te Amsterdam, voor beste Collie T. in Open klasse.

123. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer G. C. Duval Verwey te Amsterdam, voor besten Korth. Foxterrier in Winnersklasse.

124. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door denzelfde, voor besten ruwharigen Fox-terrier in de Winnersklasse.

125. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer F. Fisslenthaler te Amsterdam, voor besten Bloedhond, R.

126. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door denzelfde, voor beste Bloedhond T.

127. **Tien Gulden.** uitgeloofd door deu heer H. J. Fopma Bonnema te Tzummarum, voor besten D. D, R.

128. **Kunstvoorwerp**, uitgeloofd door den heer A. v. Hattem Jrzn. te Rotterdam, voor besten New Foundlander R. of T.

129. **Kunstvoorwerp**, uitgeloofd door denzelfde, voor besten D. D.

130. **Zilveren Club-medaille**, uitgeloofd door de Continentale Collie Club, ter beschikking van den keurmeester der Collies.

131. **Bronzen Club-medaille**, uitgeloofd door dezelfde, ter beschikking van den Keurmeester der Collies.

132. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer J. van der Weijde Jzn. te Heemstede, voor besten Korth. Holl. Herdershond.

133. **Twee Gulden Vijftig Ct.**, uitgeloofd door den heer Ch. Laboyrie te Haarlem, voor besten ruwharigen Duitschen Pinscher op één na.

134. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer Joh. Kleijn te IJmuiden, voor beste inzending Chow Chows.

135. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer P. Visser te Driehuis bij Velsen, voor best Italiaansch Windhondje.

136. **Tien Gulden**, uitgeloofd door den heer C. J. ter Burg te Beverwijk, voor beste inzending Spaniels (Working type).

137. **Zilveren Vereenigingsmedaille**, uitgeloofd door den Ned. Hotelhouders Bond, voor grootste inzending Teckels.

138. **Zilveren Vereenigingsmedaille**, uitgeloofd door denzelfde, voor grootste inzending Holl. Herdershonden.

139. **Kunstvoorwerp**, uitgeloofd door Mej. J. L. Enschedé te Santpoort, voor besten Poedel.

140. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door den heer J. A. Koelman te 's Gravenhage, voor besten ruigh. Holl. Herdershond, R.

141. **Vijf Gulden**, uitgeloofd door Jonkvrouwe A. Willink van Bennebroek te Bennebroek, voor best Italiaansch Windhondje.

142. **Zilveren Eeremedaille**, uitgeloofd door Jonkvrouwe A. Willink van Bennebroek te Bennebroek, voor grootste inzending uit België.

143. **Zilveren Eeremedaille**, uitgeloofd door den heer P. N. van Doorninck te Bennebroek, voor grootste inzending uit Duitschland.

144. **Eigen Zilveren Medaille**, uitgeloofd door de heer en mevrouw Mr. B. J. D. Zubli te Bennebroek, voor beste Airedale terrier, T., in Jeugdklasse.

145. **Twee Gulden Vijftig Cents**, uitgeloofd door een oudliefhebber, voor besten korth. Holl. Herdershond in Jeugdklasse.

146. **Vermeil Medaille**, uitgeloofd door de Kynos-Club Liégeois te Luik, voor besten ruigharigen Dwergpinscher.

147. **Vermeil Medaille**, uitgeloofd door dezelfde, voor dengene die met een enkelen teckel de meeste punten haalt. 1e prijs = 5,- 2e Prijs = 4, 3e Prijs = 3, Res. = 2 en Z. E. V. = 1 punt.

Dwingerberichten.

Kennel »Schotland", eig. Th. van der Hurk, Amsterdam.

De Collie *Thur Flack* werd 27 en 29 November gedekt door *Champ. Excelsior Hero*, van den heer T. H. van Hattum, Scheveningen.

Dezelfde kennel werd eigenaar van *Remo vom Baselstab*, uit Nelly door Thur Remo, fokker de heer Jos. Fricker te Basel.

Kennel »Moscou", eig. M. Dousi, Bussum.

De Barzoi *Alexandra* wierp 20 November ll. 2—6 pups van den meermalen hoog bekroonden *Nicolawitsky*.

Kennel »Nova", eig. J. Mollinger, Nijmegen.

De Airedale Terrier teef *Nova's Maggie*, eig. de heer W. L. Welter te Roermond, wierp 28 October ll. 7—3 pups; de dito teef *Nelly*, van den heer Otto de Mentock te Jodoigne, 12 November ll. 4—4 pups, en *Clonmel Queen* 23 November ll. 4—3 prachtig ontwikkelde pups, allen van *Clonmel Warlock*, winner van verscheidene 1e en eereprijzen en kampioenschap Zutfen 1903.

* * *

De Airedale reu *Nova's Renni* ging over aan den heer Arnoldi, 's Gravenhage. *Renni*, geboren September 1902, uit Nora van Soeka-Piara door Marvel, werd te Zutfen 1903 met 3e prijs Open klasse bekroond.

* * *

Aan den heer J. Hooglandt te Soest ging een reutje over, geboren Juni ll., uit Clonmel Queen door Marvel.

Een teefje, geboren 10 Mei ll., uit Nova's Marah door Clonmel Warlock, kwam in handen van den heer W. L. Welter te Roermond.

Kennel »Diana", eig. A. van Hattem Jrzn, Rotterdam.

Op 19 en 21 November j. l. werd de gevlekte Duitsche Dog *Minca II van Terborg* gedekt door haar kennelgenoot *Champion Diana's Pierrot*.

* * *

1 December wierp de gevlekte Duitsche Dog *Ella van Duinrell* in bovengenoemden kennel 4 jongen, bestaande uit 1 zwarte en 2 mooi gevlekte reuen en 1 zwarte teef.

Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben bepaald:

dat de sluiting der jacht voor de provincie Utrecht is bepaald op Zaterdag 19 Dec. 1903 met zonsondergang, met uitzondering echter van:

1. het schieten van waterwild, aangeduid in art. 17 der aangehaalde wet, daar waar het schieten van waterwild geoorloofd is;
2. het vangen van waterwild met slagnetten en het vangen van eendvogels in eene eendenkooi of daarmede gelijkstaand toestel;
3. het schieten van houtsnippen, waarvan de sluiting later zal worden bepaald.

Dinsdag werden in de Vierhouter Bosschen door een gezelschap van 13 heeren geschoten: drie hertenbokken en één reebok. De gelukkige schutters waren H. Ridder Pau van Wieldrecht te Zeist, 2 hertebokken (1 spitser, 1 gabler); F. J. Evekink Busgers, Arnhem, 1 hertebok, achtender, 1 reebok. De Vierhouter bosschen zijn het eigendom van de heeren Frowein te Arnhem.

De Vereeniging van Liefhebbers van Rashonden »Kynos" te Nijmegen, heeft opgehouden te bestaan.

De valkenvangst door den valkenier K. Mollen, te Valkenswaard, is thans geëindigd. Het donkere regenachtige weer was zeer nadeelig voor de vangst. Slechts 14 van de 18 bestelde vogels konden gevangen worden. Dertien hebben hun weg naar Engeland en één naar Italië gevonden.

Wijziging der Jachtwet. Vermits de Hooge Raad in 1900 heeft uitgemaakt, dat het gebruik van den lichtbak bij het jagen niet strafbaar is, mag, naar de meening der regeering, wettelijke voorziening ten deze niet uitblijven, omdat, tengevolge van 's Hoogen Raads beslissing, met gebruikmaking van bedoeld verlichtingstoestel straffeloos kan worden gestroopt, waardoor het plegen van hoogst ernstige gewelddadigheden wordt in de hand gewerkt.

Van de twee wegen, die open staan om den lichtbakdrager te treffen (het met name noemen van den lichtbak in art. 15 der jachtwet of het opsporen van wild met een lichtbak op zich zelf strafbaar te stellen) wordt in het wetsontwerp tot wijziging der jachtwet het opsporen van wild door middel van kunstlicht op zich zelf als overtreding strafbaar gesteld, gelijk dan ook de artt. 1 en 3 van het thans aangeboden wetsontwerp beoogen.

In art. 1 wordt verboden het in het veld door middel van kunstlicht opsporen van wild of van schadelijk gedierte, of het met kunstlicht bijstaan van iemand bij het opsporen van het een zoowel als van het ander.

Het strafmaximum op de overtreding van het verbod om den lichtbak te gebruiken, is geldboete van ten hoogste

f 40 of hechtenis van ten hoogste 7 dagen, met verbeurdverklaring van de bij de overtreding gebruikte voorwerpen en van het wild.

Naar wij van niet, officieele zijde vernemen, zal de Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Ned. Kennelclub »Cynophilia" plaats hebben op Donderdag, 17 December a.s., des nm. 1¼ uur, in een der bovenzalen van Krasnapolsky te Amsterdam..

Twee keurige maandkalenders voor 1904 hebben het licht gezien, waarvoor zeer zeker een goed plaatsje wordt ingeruimd op het kantoor of in de huiskamer van liefhebbers van honden. De eene is de bekende **Carta Carna Kalender**, aldus door ons genoemd naar het bekende hondenvoeder Carta Carna, waarvan de heer dr. A. J. J. Kloppert te Hilversum, generaal-agent is voor Nederland en Koloniën. Deze kalender is mooi, groot en daardoor duidelijk. Behalve voorstellingen, kennelinrichtingen en tuinbenoodigdheden betreffende, vindt men er af beeldingen van honden, die voorkomen zullen in het aanst. Raspuntenboek van H. Graaf van Bylandt.

Diana Kalender noemen wij den anderen maandkalender, naar aanleiding van het smakelijk Hondenvleeschbrood en Hoendervoeder, bekend onder den naam van Diaantjes, fabrikant de heer A. v. Hattem Jrzn. te Rotterdam. Kleiner dan eerstgenoemde, laat deze maandkalender niets aan duidelijkheid te wenschen over, en door zijn verschillende kleuren, die nu niet juist elke maand harmonisch zijn, breekt zij met de eentonigheid die gewoonlijk maandkalenders kenmerken. Ook deze maandkalender geeft elke maand een hond- of hoenderbeeld te zien; zelfs gedurende de maand Mei kan men volop genieten van het portret van den fabrikant der Diaantjes, met een team van vijf mooie gevlekte teven.

Mon Byou is, zooals men weet, een der meest geliefkoosde verblijven van den Duitschen Keizer, die er, op genoemd lustslot, een kennel op na houdt, waarin, naar het *Berl. Kleine Journal* weet te vertellen, vier prachtige bruine teckels, *Hexa*, *Dachs*, *Bella* en *Liezel* verblijf houden en in dolce farniente hun teckelleven slijten.

In Potsdam heeft hij er voortdurend een paar om zich heen, die hem niet zelden op reis vergezellen; allen zijn, zooals licht te begrijpen is, prima dieren.

Hexa en *Dachs* zijn de ouders van *Bella*, die natuurlijk nog broers en zusters gehad heeft, die echter, hier en daar, aan vorstelijke personen werden ten geschenke gegeven. *Liesel* is uit eene geheel onverwante familie gesproten.

De kennel ligt aan het zuid-westelijk gedeelte van het park, vlak over het nieuwe Kaiser Friedrich Museum en dicht bij de woningen der tuiniers, die het slot van bloemen en sierplanten moeten voorzien.

Hij bestaat uit een flink gebouw met een enkele verdieping, aan welks breede zijde voor de honden eene ruime overdekte speelplaats is verbonden. Deuren en vensters zijn dicht omgroeid met klimop, die eveneens een deel van het dak bedekt.

Verder bestaat het uit een ruime kamer — men zou ze kunnen noemen huiskamer — een keuken, een kelder en een overdekte binnenplaats, waarlangs een breede gang loopt. Centraalverwarming houdt het geheel op temperatuur en het is er al even gezellig als in een gewone burgermanswoning.

Elken dag moet voor de kennelbewoners eten gekookt worden, dat onveranderlijk bestaat uit rijst en vleesch; een oud-gediende neemt de functies waar van kok en oppasser, zorgt voor het eten, doet de noodige inkoopen en gaat om den anderen dag naar den vleeschhal het noodige vleesch halen; bovendien komt een dienstdoend lijfjager zich er geregeld van overtuigen dat alles wel in orde is.

Eenige jaren geleden gebeurde het meermalen, dat niet alleen de Keizer zelf, maar ook de Keizerin en de Keizerlijke Prinsen naar Mon Byou kwamen, om er de honden te bezoeken. Toen herbergde de kennel, behalve teckels, ook nog de Barzoiteef *Luna*, een geschenk van den Keizer der Russen, met hare jongen *Hera*, *Scheitan*, *Ivan*, *Bieram*, en *Djeman*, benevens een gelen Leonberger, met name *Barry*. Maar toen *Barry* te lastig werd, verbande men hem naar een houtvesterswoning midden in de bosschen; de Barzois stierven de een na den ander en alleen de nu tienjarige *Djeman* bleef over; als gezelschapsdames heeft zij nog *Hexe* en *Liesel*.

Behalve het portret van *Luna*, te midden van hare familie, prijken aan de wanden der kennel-huiskamer ook nog de afbeeldingen van *Drachs* en *Hexe*, omringd ieder van hun kroost.

Het antwoord van eenige Russiche Barzoi-fokkers, gestuurd doordat van een paar erkende autoriteiten op kynologisch gebied, benevens van een paar competente keurmeesters, op de vraag of, ja dan neen, zwart in de beharing van een Barzoi dezen diskwalificeert, heeft blijkbaar niet voldaan en is niet afdoend; te meer daar het „waarom" van het antwoord dier heeren niet zeer duidelijk is.

Omtrent diezelfde kwestie geeft het *Sweizerische Zentralblatt* in een zijner laatste nummers eenige beschouwingen ten beste, met wier besluit wij ons best kunnen vereenigen.

Het zwart bij Barzois, zoo luidt het, zou diskwalificatie tengevolge kunnen hebben, omdat deze kleur een bewijs zou zijn van bloedvermenging en van minder zuivere afstamming: deze redeneering is, naar onze meening, allesbehalve steekhoudend.

Er moet in deze wel degelijk onderscheid worden gemaakt tusschen den Barzoi als hond, en dienzelfden Barzoi meer speciaal als jachthond. Stelt men de vraag: welke kleur is de beste voor den Barzoi, die niet alleen jachthond, maar bovendien windhond is, dan kan het antwoord niet anders zijn dan: Wit natuurlijk; wit met lichtrood, wit met lichtbruin en evengoed wit met zwart. Die twee kleuren maken het den begeleidenden jager mogelijk — de proef is gemakkelijk te nemen — om, op zeer groote afstanden, in beweging zijnde dieren te volgen.

Zoo beschouwd, bestaat er dus geen enkele reden om een wit-met-zwarten Barzoi, enkel en alleen omdat hij wit-met-zwart is, achteruit te zetten. Omtrent wit-met-roode en wit-met-bruine Barzois kan men op dezelfde wijze redeneeren.

Maar, zeggen onze tegenstanders, zwart wijst op eene kruising met den ruig-, of beter gezegd hardharigen wit-met-zwarten Zuid-Russischen windhond.

Ook daaromtrent zijn wij het alles behalve met hen eens, omdat buiten Rusland, die honden nergers anders voorkomen, terwijl buiten Rusland, in meer dan één nest jonge Barzois, zwart gevlekte voorkomen. Bovendien is het een erkend feit dat, hoe lichter de kleur, des te zachter over het algemeen de beharing is. Hoe lichter bij voorbeeld de kleur van een Griffon, des te zachter, wolliger, zijdeachtiger is zijn haar; hoe donkerder daarentegen de kleur, des te harder ook weer de beharing. Zilvergrijze ruwharige pinschers hebben meestal zacht haar; het haar der witte keeshonden is minder hard dan dat der zwarte; kleur en kwaliteit van haar staan veelal in zeer nauw verband tot elkander.

Wanneer dit nu het geval is — en de ondervinding leert dat het inderdaad zoo is — dan kan men de wit-met-zwarte Barzois *niet* afkeuren *omdat zij zwart in het haar hebben, maar* alleen *omdat hun haar wellicht te hard is* en het zijdeachtige mist, wat de beharing van den Russischen windhond eigen is. Is dit laatste het geval niet, d. i. is het haar, ondanks de min of meer zwarte kleur, voldoende zacht, dan kan die kleur alleen in zooverre van invloed zijn op eventueele bekroning, dat zij, *caeteris paribus*, moet onderdoen voor zuiver wit, of voor wit met zeer licht grijs.

Diskwalificeeren alleen om de kleur, doet het zwart op eene tentoonstelling niet.

Snipe and Woodcock. In Engeland heeft het landgoed van Lord Ardilaun, Ashford Estate, den naam van een bijzonder goed jachtveld te zijn voor de houtsnippen. Dat dit niet overdreven is, bewijzen de navolgende cijfers uit de jaren 1890—1899:

29 Januari 1890, met zeven geweren, 183 stuks; in vier dagen werden hier 300 houtsnippen geschoten;

19 Januari 1891, 209 stuks; in zes dagen werden 494 stuks geschoten;

25 Januari 1895, met zeven geweren, 205 stuks; in zes dagen 508 stuks;

27 Januari 1897, met zes geweren, 128 stuks; in zes dagen 307 stuks;

Januari 1898, met zeven geweren, 118 stuks; in zes dagen 300 stuks;

15 Januari 1899, met zeven geweren, 168 stuks; in zes dagen 400 stuks.

Het programma der K. C. A.

Zooals blijkt uit het programma, dat binnen enkele dagen zal verzonden worden, is deze tweede tentoonstelling der K. C. A. internationaal, eene kampioenschapstentoonstelling, wordt zij gehouden onder de voorschriften van den Raad van Beheer en zal drie dagen duren.

De keurmeesters zijn achttien in getal en, behalve de heeren Herm. Bertrand, E. Seydlitz en Aug. Asbeck Jr., allen Hollanders.

Met den eersten maakten de exposanten verleden jaar reeds kennis en die kennismaking was van dien aard, dat hem ook nu weer Pointers, Setters, Retrievers en Spaniëls worden te keuren gegeven.

De heer E. Seydlitz, als St. Bernardfokker en doorkneed kenner van het ras ook ten onzent welbekend, werd benoemd, na gepleegd overleg met het Bestuur der Nederl. St. Bernard Club, en moeten wij de geruchten gelooven, dan zullen onder dezen keurmeester de inzendingen talrijk zijn.

De heer Aug. Asbeck was er een van het drietal, dat door de leden der Nederl. Teckelclub als keurmeester van Teckels voor deze tentoonstelling werd aangewezen en is, ook ten onzent, als teckelkenner goed aangeschreven.

Verder worden Mastiffs, Bloedhonden, Bordeaux- en Buldoggen gekeurd door den heer G. Deetman, Duitsche doggen door den heer H. J. Fopma Bonnema, Barzois door den heer H. van Haaren, Collies door den heer T. H. van Hattum, Boxers door den heer Frans Stevens, Poedels en Dalmatiners door den heer H. C. van de Roemer, de Hollandsche, de Fransche en de Duitsche Herdershonden door den heer P. Drost.

De heer L. Seegers krijgt New-Foundlanders en Chow Chows, de heer W. Voorendonck Iersche-, Airedale-, Welsh- en Schotsche terriers, de heer A. Woltman Elpers Ruwh. duitsche pinschers, Black en Tan terriers en Holl. Smousjes, de heer G. J. Pool Keeshonden en dwergkeesjes, de heer J. Harff Brusselsche Griffons, ruw- en gladh. dwergpinschers en kleine griffons van alle kleuren.

Eindelijk keurt de heer C. P. M. Dolk Bull-terriers, Fox-terriers, Toy-terriers, mopshonden, Ital. Windhondjes en verdere dameshondjes, de heer R. Determeyer Gordon Setters en Bassets, de heer A. Freericks alle gevraagde Duitsche Staande honden.

Het programma bevat niet minder dan zes honderd vier en zeventig klassen, verdeeld over zes en vijftig met name genoemde rassen. Voor elk ras is het aantal klassen hetzelfde; winners-, open-, nieuweling-, jeugd- paar- en teamklasse; pointers en setters hebben bovendien een Field-trialklasse. Reuen en teven zijn in alle hoofdklassen gescheiden en worden eerst alle reuen van elk ras, daarna alle teven gekeurd.

De prijzen bestaan uit kruisen, die, te oordeelen naar de modellen die wij te zien kregen, keurig en den exposanten ongetwijfeld meer naar den zin zullen zijn dan de tot nog toe gebruikelijke medailles. De eerste prijs in de winnersklasse bestaat uit een geëmailleerd en in de andere klasse uit een vermeil kruis; een zilveren kruis dient voor tweeden prijs, eene bronzen medaille voor derden. Bij elk kruis behoort een keurig étui, dat er de waarde niet weinig van verhoogt.

In het midden van elk kruis is, in relief, het monogram der K. C. A. aangebracht, terwijl op de keerzijde »Intern. Hondententoonstelling, Haarlem 29, 30 en 31 Januari 1904", in zwarte letters geslagen is. Het geheel doet den vervaardiger, den heer A. J. J. Gerritsen, Amsterdam, alle eer aan. Wij zijn er dan ook stellig van overtuigd, dat onze eigenaars van rashonden, onze trouwe exposanten vooral, die er eene verzameling eereteekens op na houden, er prijs op zullen stellen om een dezer kruisen te bezitten.

Bovendien zijn er niet minder dan een-honderd-vijftig eere- en speciale prijzen uitgeloofd, waaronder zeer kostbare, en dit aantal zal vóór het sluiten der inschrijvingen, ongetwijfeld neg grooter worden. Reden te over dus om in te zenden.

De Nederlandsche Herdershonden Club en de Nederl. Teckel Club maken van de gelegenheid gebruik, om elk hare Clubtentoonstelling te houden en loven niet voor de leden alleen, maar voor alle inzenders van Holl. Herdershonden en Teckels in de voornaamste klassen geldprijzen uit.

De voorwaarden doorloopend, vallen spoedig eenige wijzigingen op, die in dit programma voor het eerst voorkomen en tevens het bewijs leveren dat de K. C. A. datgene in toepassing brengt, waarvan zij de wenschelijkheid zoo vaak heeft betuigd.

Nesten worden niet gevraagd; verkoopsklasse bestaat niet; honden beneden zes maanden zijn uitgesloten. Schade voor de kas, ja, maar minder gevaar voor hondenziekte, in het belang dus van de exposanten.

Kampioenschapsprijzen kunnen worden toegekend, ook al is er van een ras maar een enkele hond aanwezig. Sedert de instelling dezer prijzen hebben wij meermalen gewezen op het onbillijke van den eisch, dat er, om kampioenschapsprijzen te mogen toekennen, er van een ras *vijf* exemplaren moeten aanwezig zijn van het zelfde geslacht. Eveneens hebben wij nimmer begrepen waarom bij pointers een kampioenschapsprijs voor zwaar slag en een voor licht slag mocht worden gegeven, terwijl dit bij teckels niet het geval is; ook deze bevoordeeling van het eene ras boven het andere, is uit het programma der K. C. A. weggelaten.

Dan mogen de keurmeesters van den Catalogus gebruik maken, doch alleen waar het geldt eere- of speciaalprijzen toe te kennen. Het Bestuur der K. C. A. heeft wijselijk eenige prijzen geweigerd, waarbij de gesamenlijke keurmeesters te pas kwamen en Eere- zoowel als Speciaalprijzen zóó uitgeloofd, dat er geen enkele bij is waarover behoeft gestemd te worden. Geen gevaar dus voor protesten en voor den nasleep van dien.

Verder zijn de voorwaarden nagenoeg dezelfde als die van de andere groote tentoonstellingen.

De inschrijvingen sluiten op **11 Januari** a.s. en den Secr.-penningmeester, den heer **L. Seegers, Warmoesstraat 142, Amsterdam**, bewijst men een dienst, door ervoor te zorgen, dat vóór dien datum alle inschrijvingen in zijn bezit zijn; ongaarne zou hij op 9 Januari a.s. komen aanzetten met het officieel bericht, dat de officieele sluiting der inschrijvingen is verdaagd tot op 18 Januari daaropvolgende.

Met eigen oogen hebben wij er ons van overtuigd, dat de zaal der Societeit »Vereeniging" te Haarlem, waar de tentoonstelling zal worden gehouden, uitstekend voor het doel geschikt is; zij zal, indien noodig, tijdens den duur der tentoonstelling worden verwarmd en de keurringen zullen zoodanig worden ingericht, dat noch keurmeesters, noch ringstewards of commissarissen, noch exposanten, noch honden, hinder zullen hebben van eventueel slecht weer.

De inschrijvingsbilletten dus zoo spoedig mogelijk ingevuld, aan den Secr.-penningmeester verzonden, en dan, einde Januari naar Haarlem met de hondjes.

Dat het er gezellig zal zijn, daarvoor zorgen de leden der K. C. A.

Geschiedenis der voornaamste Hondenrassen.

New-Foundlanders.

XI.

Die overbouwde über-typische New-Foundlanders, die 80 en meer centimeter schouderhoogte hebben, bij een gewicht van meer dan twee honderd pond, zijn een speciaal fokprodukt der Engelschen. Hun beste, wij gingen haast zeggen: hun eenig goed exemplaar in deze categorie was de oude *Nelson* van den heer Nicolls; deze colossus onder de New-Foundlanders was 80 centimeter hoog en woog twee honderd en vier pond.

Onberispelijke, groote New-Foundlanders — en hiermede bedoelen wij exemplaren van meer dan 75 centimeters — zijn uiterst zeldzaam en zullen wel zeer zeldzaam blijven ook. Vijf en zestig à vijf en zeventig centimeter zijn de grenzen, waartusschen de hoogte, zoowel van de vroegere als van de tegenwoordige prijswinners varieert. Zelfs is ons thans geen enkel exemplaar bekend en gelooven wij niet dat een dergelijke goede New-Foundlander bestaat, die zich in schouderhoogte zou kunnen meten met den ouden *Nelson*.

De Engelschman Bennett, die jaren geleden een der mooiste collecties New-Foundlanders bezat, als fokker van het ras wijd en zijd was bekend en in een klein werkje zijne ideeën over den New-Foundlander heeft bloot gelegd, heeft steeds voor de kleine geijverd. Zijn meest beroemde reu, *Champ. Black Prince*, was bepaald laag op de pooten, maar wat een type zat daarin! *Black* was een klein hondje en toch was de indruk dien hij maakte overweldigend.

Ook de vroeger uit New-Foundland geïmporteerde honden waren eerder klein van stuk. Zoo herinneren wij ons nog *Cabot*, dien de bewoners van het eiland aan den tegenwoordigen Koning van Engeland, toen nog Prins van Wales, bij gelegenheid van een bezoek ten geschenke gaven. Het daaropvolgende jaar verscheen *Cabot* op de tentoonstelling in Cristal Palace, waar een ieder hem bewonderde om het buitengewoon mooie type; men verdrong zich om zijne ligplaats en toch was *Cabot* maar 67 centimeter hoog.

King Stuart, *Triumph*, *Silverking* en een heele reeks andere grootheden in dit ras, zijn niet beroemd geworden door hunne buitengewone hoogte of door hun zwaar gewicht. Waaraan anders dan aan hun onverbeterlijk type, hunne prachtige beharing, hun mooien, geëvenredigden bouw, danken honden als *Havelock*, *Wolf of Badenoch*, *Merry Maiden* enz. hunne lauweren en hun kampioenstitel? Toch zijn allen betrekkelijk kleine honden, tenminste voor hen, die tusschen New-Foundlander en St. Bernard geen ander onderscheid willen vinden dan in kleur, uitdrukking en kop. En om buiten Engeland eenige goede exemplaren te noemen, herinneren wij slechts aan *Humber Duke* van den heer Brummer te Cham, *Jung Roland* van Dr. Herting te Augsburg, *Frotho* van denzelfde, *Aegir* en *Baldur* van Dr. Waszely te Kiel, allen in Duitschland bekende prijswinners, die nauwelijks 70 centimeter halen. En bewijzen deze feiten niet voldoende dat het de schouderhoogte niet alléén is, die bij den New-Foundlander den doorslag geeft, en er, behalve dát, nog wat anders noodig is, om een zwarten sluikharigen hond tot New Foundlander te promoveeren.

Trouwens, zelfs in Engeland, het land der groote, zeer groote honden, begint men er van lieverlede eveneens over te denken; men laat er langzamerhand die enorme exemplaren los, om weer terug te komen op het oude model, overtuigd als men er schijnt te zijn, dat, wil de New-Foundlander geen terrein verliezen, hij in grootte niet moet trachten te concurreeren met den St. Bernard.

Ook op Engelsche tentoonstellingen is deze veranderde richting duidelijk merkbaar: muntten, nog zoo vele jaren niet geleden, de New-Foundlanders daar uit door hunne grootte, thans doen zij het meer door hun onverbeterlijk, gelijkvormig type, hunne goedige trouwe uitdrukking en de gemakkelijkheid waarmede zij zich bewegen. Waren de oudere exemplaren vroeger niet in staat om een paard in een sukkeldrafje bij te houden, wij hebben ze gezien, die hun fietsenden eigenaar met gemak volgden.

Een verschil van meening omtrent de waarde, aan de schouderhoogte te hechten, heeft in Engeland overigens altijd bestaan. Richardson was voor de groote, Rev. O'Callaghan daarentegen, die ze jaren lang keurde en, om ze nauwkeurig gade te slaan, een tijd op New Foundland verbleef, hield meer van de kleine, zooals hij duidelijk deed uitkomen, toen hij in 1890 te Scheveningen keurde, waar hij de groote achteruitzette en de kleinere bekroonde. »Ik houd het met Bennett, zei de heer O'Callaghan, hoe minder een New-Foundlander u aan een zwart geverfden St Bernard herinnert, des te beter."

Dat was ook het gevoelen van Gordon Stables, eveneens een erkende autoriteit op dit gebied. »Op tentoonstellingen, zoo beweerde hij, moet men niet te veel punten geven voor schouderhoogte, maar vooral letten op type." En dat zal dan ook wel de reden geweest zijn, waarom de Engelsche raspunten als goede middelhoogte aangeven: 68 centimeter voor reuen on 63 voor teven.

Wanneer wij dit alles nu samenvatten, dan komen wij tot de gevolgtrekking, dat voor den New-Foundlander een machtige bouw wenschelijk is, zonder toch van overwegenden invloed te zijn en andere fouten over het hoofd te doen zien; dat eveneens een middelmatig groote hond, zelfs een kleinere, mits evenredig gebouwd, met veel type en kwaliteit, te verkiezen is boven den eerste, wanneer dezen het type ontbreekt.

Wat is nu type bij den New-Foundlander? Alweer een van die vragen, waarop zoo moeielijk een rechtstreeksch antwoord te geven is. Type is een complex van hoedanigheden, van kenteekenen, die niet onder woorden zijn te brengen, die een kenner onmiddelijk opmerkt en den niet-kenner koud laten, omdat hij ze niet ziet. Het is de indruk die den hond op u maakt bij zijn eerste verschijnen; het is zijn oogopslag, zijn gezichtsuitdrukking, zijn gang, zijne houding, het is in één woord dat samenzijn van allerhande min of meer in het oog vallende eigenaardigheden, die maken dat van twee oogenschijnlijk gelijke honden de eene wél, de andere geen ware New-Foundlander is. Wij zullen daarom niet trachten dat begrip »type" duidelijker te maken en een 'en ander zeggen omtrent beharing.

V.

De Tentoonstelling te Keulen.

Naar aanleiding van het kort verslag, in ons nummer van l.l. Zaterdag, omtrent de laatste te Keulen gehouden tentoonstelling, ontvingen wij o.a. van een Rotterdamsch exposant een uitvoerig schrijven, waarin niet alleen wordt bevestigd, wat wij omtrent die tentoonstelling mededeelden, maar ook nog andere staaltjes in voorkomen, ten bewijze dat het er alles behalve in den haak was.

Zoo vertelt onze correspondent, dat het er bij de D. D. veel van weg had, of men maar liefst Duitsche honden bekroonde, met achteruitstelling van die welke behoorden aan vreemdelingen. Dat, volgens het programma, één keurmeester de D. D. zou keuren en er, toen het op stuk van zaken kwam, niet één, maar doorgaans drie, soms een heel clubje keurmeesters fungeerde! Een mooie boel, voorwaar!

Het ergste schijnt de terugzending der honden naar Holland geweest te zijn. 's Maandags 's morgens uit Keulen vertrokken, kwamen zij eerst 's Dinsdags, 's avonds half elf, te Rotterdam aan, en moest de eigenaar, ondanks de bemerking op de hokken: *Franco Retourvracht*, toch vracht betalen.

Geen wonder dan ook, dat hij besluit met te zeggen: Wanneer er weer eens eene tentoonstelling te Keulen is, neemt dan uwe honden alleen als passagiersgoed mede; alleen in dát geval zijt gij zeker dat zij tijdig thuis komen.

»Aan onze tentoonstellingen, zoo heet het verder, kunnen de heeren in het buitenland een lesje nemen, want zooals bij ons de Comité's steeds zijn, en voor alles zorgen, vindt men niet veel. Er gaat niets boven Hollandsche tentoonstellingen, en al zijn er dan nog lui die mopperen, laten die eerst gaan zien over de grenzen, dan knappen ze wel op . . ."

Een aardig pluimpje voor onze tentoonstellings-comité's en een bewijs dat het ten onzent toch zoo kwaad nog niet is. »Maar . . . . want er volgt een »maar', in Keulen, bijvoorbeeld, bemoeien de leden van het Bestuur zich meer met de inzenders, terwijl het in Holland wel eens den schijn heeft, alsof de exposanten er zijn voor het Comité! Zij kunnen zich niet met een ieder bezig houden, dat begrijp ik, maar zonder inzenders is geen tentoonstelling mogelijk, zoodat beide, inzenders en commissies, moeten samenwerken."

Verder komen er nog vergelijkingen in voor tusschen onze hoog opgedreven geldprijzen en de procenten van het inleggeld in Duitschland, tusschen den ijver om in te schrijven dáár, en het geseur hier, wanneer het alleen medailles geldt, en verdere bijzonderheden meer, welke behooren tot de competentie der tentoonstellings-commissies.

Onzen briefschrijver intusschen beste dank en gaarne nemen wij van hem over, wat hij aan het eind van zijn epistel zegt: Eerlijk kan je zeggen, leve onze tentoonstellings-comité's en de wijze waarop zij hunne taak opvatten vergeleken bij onze naburen, is het ten onzent meer dan goed."

Japansche Honden.

Hieromtrent deelt de *Ost Aziatische Lloyd* het volgende mede: In Japan, evenals overal in Klein-Azië, treft men een groot aantal honden aan, welke in vrijheid rondloopen en zoo goed mogelijk moeten trachten aan den kost te komen. Siebold onderscheidt drie rassen van Japansche honden: den jachthond, den straathond en den Tschin, den welbekenden kleinen langharigen dameshond, welke den naam heeft van weinig verstandig te zijn. Behalve den eigenaardig gebouwden schedel, heeft dit dier de vreemde eigenschap van de melktanden tot op rijpen leeftijd te behouden. Toch meent men dat deze hond niet uit Japan stamt en Siebold beweert, dat de Portugeezen dit ras voor vele eeuwen uit Macao naar Japan hebben gebracht. Volgens denzelfden schrijver stammen de King Charles Spaniels van deze hondjes af en wel van eenige exemplaren, welke in de 17de eeuw in Engeland werden geïmporteerd. De Japansche jacht- en straathonden zijn, evenals de Pariahonden van Klein Azië, halfwilde honden, omdat de Japanner nooit zoo vriendschappelijk met zijne honden omgaat als de Europeaan. De Japansche jachthonden, evenals de straathonden, zijn hoogbeenige, op wolven gelijkende dieren, meestal van rood-gele kleur; de straathond is gemeenlijk veel grover gebouwd dan de jachthond, bij welken de vorm van het lichaam, de spitse snuit en de rechtovereindstaande ooren aan een hoogbeenigen vos doen denken. De staart, welke echter meer op dien van den wolf gelijkt, wordt rechtovereind gedragen. Deze jachthonden krijgen zoo goed als geen dressuur. Zij doen alleen dienst om het wild op te stooten uit de ondoordringbare wildernissen, waar het zich ophoudt. Dit geldt zoowel voor vederwild als haarwild. Aan laatstgenoemd drijven zij luid halsgevend, evenals onze brakken.

De straathond leeft nog onafhankelijker dan de jachthond. Evenals de honden van Constantinopel, leeft hij van den afval en heeft zijn nut als straatreiniger. Daar de Japanner weinig voelt voor hondenfokkerij in Europeeschen zin, kruisen de beide halfwilde rassen herhaaldelijk en treft men een groot aantal overgangsvormen aan. Opvallend is de voorliefde van deze honden voor visschen, iets wat men bovendien overal waarneemt, waar de bevolking zich niet met vleesch voedt. In de streken welke de vreemdeling zelden bezoekt, toonen de honden zich bijzonder vreesachtig, wanneer zij een Europeaan zien, en koddig is het om te zien, hoe zelfs de grootste van die dieren het op een loopen zetten door dik en dun, waarbij het moerasachtigste rijstveld ze niet weerhoudt. Daar waar deze dieren zich aan den Europeaan gewend hebben, verandert de toestand, doch zeer zeker niet ten voordeele van dezen. Zij laten den Europeaan voorbijgaan en springen hem dan van achteren na, zonder te blaffen, maar wel om, waar zij de kans kunnen waarnemen, hem in de beenen te bijten.

Vreemd genoeg, schijnen de hier geïmporteerde Europeesche honden op den duur van karakter te veranderen. Zij worden bepaald laf en valsch. Dit is een klacht van vele hondeneigenaren hier. Ook treedt bij de geïmporteerde honden gemakkelijk hondsdolheid op, iets wat bij de in vrijheid levende honden zoo goed als onbekend is. Wanneer de hondenplaag in Japan al te groote afmetingen aanneemt, geeft de regeering bevel om opruiming te houden en worden honderden door de koelies met den knuppel doodgeslagen.

Uit de praktijk.

Onder dit opschrift treffen wij in de *Thierärtzlichen Rundschau* een opstel aan over de verschillende, door den heer Diffiné ondernomen behandelingen van zieke dieren, met opgave van de geneesmiddelen, welke hij daarbij te hulp riep.

1. **Furonculine.** In de gedroogde biergist, zooals deze door de Maatschappij »La Zyma" te Montreux (Zwitserland) wordt in den handel gebracht, meen ik een specifiek middel gevonden te hebben, om de hondenziekte te bekampen. Dit middel heeft thans in circa 500 gevallen, welke gedeeltelijk door mij gecontroleerd en gedeeltelijk door mij persoonlijk behandeld werden, het bewijs geleverd werkelijk doeltreffend te zijn.

Mijne waarnemingen op het gebied van de hondenziekte hadden mij reeds lang doen vermoeden, dat deze ziekte veel overeenkomst vertoont met den droes der paarden. Bij de hondenziekte trof ik herhaaldelijk een kokkus aan, welke veel gelijkt op de Stroptokokkus van de paarden. Toen ik nu eenigen tijd geleden gelegenheid had om te lezen wat de paardenarts Peters over Furonculine schreef, kwam ik op het denkbeeld dit ook eens te beproeven, in geval van hondenziekte.

Reeds het eerste geval dat ik met Furonculine behandelde, leverde een opvallend gunstig resultaat op. Bij mij in de kliniek werd een collie hevig aangegrepen door katharale aandoeningen, in verband staande met hondenziekte. 's Morgens vertoonden zich de eerste verschijnselen; zoo heftig waren deze toen, dat het dier tegen den avond reeds zoo ziek was, dat het slechts moeielijk meer loopen kon en dat het de achterhand medesleepte, wat eene ontsteking van het ruggemerg scheen aan te duiden. Ik gaf den patient onmiddellijk driemaal per dag Furonculine in, en onder die behandeling verdwenen alle ziekteverschijnselen binnen weinige dagen. Het dier werd weer vroolijk, het loopen van den neus en het hoesten hielden op en de eetlust was zeer goed. Ook andere gevallen met Furonculine vielen zoo gunstig uit, dat ik niet nalaten kan om te zeggen, dat ik meen in dit middel een specifiek te hebben gevonden om de hondenziekte te bestrijden.

Reeds sinds meerdere jaren was ik bezig om een serum toe te bereiden, bestemd om de hondenziekte te bekampen, en verkreeg dit serum uit de paarden, welke den droes in heftigen vorm doorgemaakt hadden. Bij de honden ingespoten, leverde dit mij het bewijs in vele gevallen goede diensten te kunnen bewijzen. Nadat ik echter thans zulk een goede ervaring heb opgedaan met Furonculine, heb ik voorloopig de proeven, genomen met serum, uitgesteld.

Wanneer de Furonculine toegediend wordt, zoodra de eerste symptonen van de hondenziekte zich vertoonen, heeft men groote kans om de ziekte na een of twee dagen te keeren. De eetlust vooral verbetert bijna onmiddellijk en de meeste symptomen van de gevreesde ziekte

verdwijnen opvolgend. Het middel werkt echter nog goed bij vergevorderde gevallen; zelfs bij zenuwstoringen doet het goede diensten, en het is mijne overtuiging dat het bij vroegtijdige aanwending de meeste honden redden kan.

Wat de dosis betreft, raad ik aan om de puppies tot acht weken, al naar rato van grootte en ras, een halven of heelen gestreken theelepel, met geel van ei vermengd, in te geven. Van acht weken tot drie maanden oud, een halven of heelen opgehoopten theelepel vol, en oudere dieren een vollen theelepel tot twee dessertlepels vol, met lauwe melk vermengd, in te geven. Zieke honden, welke bovendien nog niet allen eetlust verloren hebben, nemen dit middel gretig aan.

Furonculine wordt tweemaal per dag gegeven, totdat alle ziektesymptomen verdwenen zijn.

Op dit oogenblik worden in den hondenkliniek te Stuttgart proeven genomen met dit middel door Professor Dr. Uebeler, welke waarschijnlijk even gunstig zullen uitvallen als de door mij genomen proeven.

2. **Otitis externa.** Tegen deze ziekte van den gehoorgang, welke dikwijls zoo hardnekkig weerstand bood aan elke behandeling, bezitten wij thans in Amyloform een werkelijk ideaal middel. Vooraf reinig ik den gehoorgang als volgt: Ik druppel olijfolie in het oor, welke ik daarna met watte verwijder, en dat zoolang totdat de gehoorgang geheel en al zuiver is. Daarna bepoeder ik flink met Amyloform en herhaal dat bepoederen in den beginne tweemaal, daarna eenmaal per dag. Lichte gevallen genezen bij deze behandeling in drie of vier dagen. De hoofdzaak is droge behandeling en het verwijderen van alles wat prikkeling kan verwekken. Daarom reinig ik den gehoorgang ook maar eenmaal en dat in het begin van de behandeling. Van groot belang is het om te zorgen, dat het Amyloformpoeder zoo diep mogelijk in den gehoorgang binnendringt.

3. **Natte en etterende Ekzema** der honden behandel ik als volgt: Met behulp van watten en vaseline wordt het aangestoken gedeelte zorgvuldig gereinigd. Daarna wordt de plek met Joodtinctuur bestreken en vervolgens met Tannoformpoeder bestrooid. Dit wordt eventueel twee- à driemaal herhaald, doch in de meeste gevallen is reeds na de eerste behandeling de vroegere wondvlakte droog, zoodat men volstaan kan om slechts van tijd tot tijd Tannoformpoeder op de plek in te wrijven; na twee of drie dagen begint dan de vroeger zieke huid te schilferen en vertoont zich de gezonde huid daaronder.

4. **De Sarkoptusschurft** behandel ik met een zalf, bestaande uit Kalium carbonicum, 60.0; Sulfur sublimatus, 120.0; Axungia porcina, 500.0, wat alles tezamen een uitgave van 42 à 60 cents veroorzaakt. Op den eersten dag wordt de eene helft van den hond flink met deze zalf ingewreven, den tweeden dag de andere helft, terwijl ik na drie dagen de zalf in een warm bad afwasch. In de meeste gevallen wordt daardoor de Sarkoptusschurft geheeld.

5. **Acarusschurft** behandel ik met 10 percents Ichtargan, en dan afwisselend met 10 percents Jodvasogeen en 25 percents Teervasogeen van Pearson. In de meeste gevallen is het resultaat zeer gunstig.

6. **Verwondingen van den staart.** Stukgeslagen staarten, welke vooral bij D. doggen en jachthonden zoo dikwijls voorkomen, konden vroeger in de meest ernstige gevallen slechts door amputatie genezen worden, omdat de verbanden aan den spits toeloopenden staart zoo moeielijk aan te leggen waren en altijd weer loslieten. Ik heb thans uitgevonden dat ik het in de meeste gevallen best stellen kan zonder amputatie, door de verbanden aan te leggen met behulp van witte caoutchouc hechtpleister, welke buitengewoon goed kleeft en ook op behaarde plaatsen niet loslaat. Ik bestrooi de wonden van den staart met Tannoformpoeder, daarna bedek ik ze met watten. Daarover heen wikkel ik een paar slagen hechtpleister, tot op de helft van den staart oploopend. Dit verband blijft drie à vier weken liggen, waarna blijkt dat de daaronder liggende wonden prachtig geheeld zijn.

Doch ook bij andere verbanden gebruik ik dit caoutchouc-hechtpleister met het beste gevolg. Bij het amputeeren bijv. van de wolfsklauwen verbind ik de wonden, welke antiseptisch geopereerd zijn geworden, met Tannoformpoeder en watten, en daarover heen meerdere slagen hechtpleister. Wordt dan na vijf à zes dagen het verband afgenomen, dan zijn de wonden grondig geheeld. Wanneer de dieren neiging toonen om aan het verband te likken, bestrijkt men dit met teer of aloë-tinctuur, en zij zullen het met rust laten. De witte caoutchouc hechtpleister is van P. Beiersdorf & Co., in Hamburg, Eimsbüttel, te betrekken en wel in rollen van 5 cM. breed en 5 M. lang. Hiermede bespaar ik mij vele verbanden. Het heeft het voordeel dat het betrekkelijk goedkoop is, niet knelt en flink vasthoudt. Het verdient daarom bij de behandeling der dieren meer en meer gebruikt te worden.

In Duitschland wordt tegenwoordig Tannoform zeer veel gebruikt bij de behandeling van wonden, zoowel die toevalligerwijze, beten en anderszins, ontstaan, dan wel als gevolg van ziekte. Als antiseptisch heelmiddel, en vooral als bloedstelpend middel, heeft het een grooten naam verworven in Duitschland. Waarschijnlijk is dit middel ook in Nederland in de apotheken verkrijgbaar, anders laten wij hier het Duitsche adres volgen: Tannoform in poeder of in zalf à 10 pCt., uit de fabriek van E. Merck, 22 Mahlstrasse, Darmstadt. — Noot van de REDACTIE.

Zeilen en Roeien.

Roei- en Zeilvereeniging „De Amstel".

Verslag der Jaarlijksche Algemeene Vergadering, gehouden op Woensdag 9 December, des avonds ten 8½ uur, in het Vereenigingslokaal.

Niettegenstaande het minder aangename weder, werd deze Jaarlijksche Algemeene Vergadering door ruim 50 leden bezocht, hetgeen wel een sprekend bewijs is voor het aangenaam clubleven, dat bij deze Vereeniging voorzit.

Te ruim 8½ uur opende de Voorzitter, de heer W. Hultzer, de vergadering met een hartelijk woord van welkom aan de talrijk opgekomen leden.

Na voorlezing der notulen van de vorige Algemeene Vergadering, die onveranderd goedgekeurd worden, kwam aan de orde van de lange reeks punten van behandeling:

a. **Ingekomen stukken,** zijnde een heele berg paperassen, die spoedig afgehandeld waren; de meest beteekenende voor de Vereeniging waren de brieven van de heeren W. Smoes en D. Reiman, die ieder voor hunne functie bedankte.

b. **Verslag van den Secretaris.** Dit is wel het glanspunt van den avond, want bij voorbaat is men reeds zeker een zeer uitvoerig, goed gestyleerd verslag te zullen vernemen over al hetgeen er in het afgeloopen jaar met betrekking tot de Vereeniging is voorgekomen. Ook nu werd men weder niet teleurgesteld, want de heer F. W. Groen gaf een overzicht van het voorgevallen in het afgeloopen jaar, dat van het begin tot het einde boeide. Geen wonder dan ook dat na het eindigen van den slotzin: »Samenwerking toch is het eene noodige tot instandhouding onzer Vereeniging, en gezien de goede wil en het streven der leden gedurende het afgeloopen jaar, mogen wij blijmoedig en opgewekt de toekomst te gemoet zien: Leve de Roei- en Zeilvereeniging »De Amstel", een oorverdoovend applaus den ijverigen Secretaris ten deel viel.

Uit dat verslag ontleenen wij in korte woorden het volgende:

Voor 1903 was het **Bestuur** samengesteld als volgt: W. Hultzer, *Voorzitter*, F. W. Groen, *Secretaris*, A. Adama, *Penningmeester*, C. Jurrjens, *Vice-Voorzitter*, D. Reiman D.Jzn., Vice-Secretaris, D. J. van Amstel, *Comm. v. Werkende Leden* en R. D. C. Bornemann, *Comm. v. h. Materieel*; in April vroeg de heer D. J. van Amstel ontslag als *Comm. v. Werkende Leden* en werd in zijn plaats gekozen de heer W. Smoes.

Het ledental bleef, niettegenstaande de mutatiën die jaarlijks plaats hebben, als door overlijden, verlaten der stad, bedanken etc., tamelijk gelijk, zoodat het jaar 1903 sloot met nagenoeg 290 leden. Eenige gevoelvolle woorden werden gewijd aan de nagedachtenis van de in het algeloopen jaar overleden drie leden.

Na dit Memento Mori werden eenige welwillende woorden gewijd aan de feestviering op 13 December ter gedachtenis van het Zilveren Ambtsfeest van den Voorzitter der Vereeniging, den heer W. Hultzer.

De winteravondspelen, die van af 8 October 1902 tot 20 April 1903 geregeld wekelijks plaats hadden, vielen zeer in den geest en droegen zeer veel bij tot het gezellig verkeer onderling; deze avonden worden geregeld druk bezocht.

De verrichtingen op zeil- en roeigebied namen natuurlijk een groote plaats in het verslag in. Door de *Flevo* en *Fiet Hein*, beide van den heer G. Jurrjens, werden in het afgeloopen jaar 4 prijzen en 2 premiën behaald, terwijl ook de *Fortuna* van den heer W. Hultzer twee prijzen, nl. te Antwerpen en te Vlissingen, behaalde, zoodat de vlag der Vereeniging zoowel in 't binnen- als in 't buitenland roemrijk uit het strijdperk kwam. Met welverdienden lof werd de jonge twee, bestaande uit de heeren L. Hultzer (boeg) en W. J. v. Amstel (slag) herdacht, die, onder de oordeelkundige leiding van den heer D. J. van Amstel, de eer der Amstelvlag hoog hielden, door op de beide wedstrijden in 't afgeloopen seizoen gehouden, nl. die van Hollandia en van de Koninklijke, als overwinnaar uit den strijd te keeren. Minder gelukkig was de Junior Sculler.

De feesten, gedurende den zomer gehouden, hadden weder hun gewoon succes. Gememoreerd werd het bezoek van H. M. de Koningin aan het bloemencorso op den Amstel, waaraan ook drie vaartuigen, toebehoorende aan leden der Vereeniging, deelnamen; het herdenken van het feit, dat Herman Grossouw 12½ jaar zijn diensten bewezen had aan de Vereeniging, de Koninginnedag en de gondelvaart, waarbij de Vereeniging het geluk smaakte den eersten prijs te winnen met het vaartuig, voorstellende een Japansch Theehuis en Tuin, een ontwerp van de heeren Anth. v. Wijk en H. Kleijn, die daaraan alle moeite en zorgen gewijd hadden. Een woord van hulde, aan deze leden in het verslag gebracht, was dan ook ten volle verdiend.

c. **Jaarverslag van den Commissaris van Materieel.** Helaas, dat was de zwanenzang van den geachten Commissaris van het materieel, den heer R. D. C. Bornemann. Gedurende vier jaren had de heer Bornemann alle zorgen besteed aan het materieel, dat steeds in zeer goeden staat verkeerde. De vloot der Vereeniging bestaat op 't oogenblik uit 13 roeivaartuigen en een zeilvaartuig; natuurlijk zijn daaronder eenige, die gedurende het winterseizoen eens flink onder handen moeten genomen worden, en is er ook een enkele onder, die binnen niet te langen tijd op non-actief zal moeten gesteld worden, doch over 't algemeen was de toestand der vloot bevredigend. Met een luid applaus werd dit verslag begroet, doch alle pogingen, aangewend zoowel door Bestuur als van de zijde der leden, om den heer Bornemann te bewegen zijn ontslagaanvrage in te trekken, waren tevergeefsch. De heer Bornemann bleef bij zijn eerstgenomen besluit. Hoewel het te betreuren is dat iemand, die steeds getoond heeft veel hart en liefde voor zijne Vereeniging te bezitten, die zijn hoogst moeilijke functie steeds zoo con amore heeft vervuld, plotseling zijn moeilijke betrekking nederlegt, moeten wij de redenen die hem er toe geleid hebben billijken, doch zeker is het dat de Vereeniging in hem een functionaris verliest, die steeds met de meeste nauwgezetheid zijn moeilijke functie verrichtte, tot groote voldoening van allen. Hij was the right man on the right place.

d. **Jaarverslag van den Penningmeester.** Dit verslag had reeds eenigen tijd in het lokaal ter inzage gelegen. Het is den leden dus tamelijk wel bekend, en kunnen wij daaromtrent volstaan met de vermelding, dat de finantiën niet slecht staan en dat de Penningmeester, de heer A. Adama, de hulde, die hem in zulk een ruime mate ten deel viel voor zijn uitmuntend beheer, ten volle verdiend had.

e. **Benoeming van een Commissie tot nazien der rekening en verantwoording over 1902/1903.** Reeds bij eerste stemming werden daartoe gekozen de heeren Ph. Witzenrath, H. Kley en J. A. H. Jockin.

f. **Periodieke aftreding van een Bestuurslid (Penningmeester) en verkiezing van vier Bestuursleden, wegens bedanken van drie der leden.** Ook deze stemming liep vlot van stapel. De heer Adama werd bijkans met algemeene stemmen als Penningmeester herkozen en wij kunnen de Vereeniging geluk wenschen dat de heer Adama zijn herbenoeming heeft aangenomen. Tot Commissaris van werkende leden werd met groote meerderheid van stemmen gekozen, de heer J. Oldigs en als Commissaris 2e Secretaris, ook met groote meerderheid van stemmen, de heer P. J. v. d. Moolen, zeer zeker een gelukkige keuze. Tot Commissaris van Materieel werd juist met de vereischte meerderheid van stemmen gekozen de heer P. Wijnne, wien een moeielijke taak wacht, doch wij vertrouwen dat hij die, gesteund door de groote populariteit die hij onder de leden heeft, naar behooren zal weten te vervullen.

Het laatste punt van behandeling op de Agenda was het traditioneele: En hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht. Daar dit meer tot het strikt huishoudelijk behoort, kunnen wij daarover het stilzwijgen bewaren.

Niettegenstaande de uitgebreide Agenda sloot de Voorzitter tegen half elf uur de Vergadering onder luid applaus, als bewijs van groote tevredenheid over de wijze waarop de geachte Voorzitter deze 29e Jaarlijksche Algemeene Vergadering geleid heeft.

Ter overweging.

In dezen komkommertijd op roeigebied zal misschien datgene, wat ik op het hart heb en nu ga neerschrijven, meer indruk maken op hen, die dit jaar de leiding der roei-aangelegenheden van den N. S. R. B. in handen zullen nemen, dan zulks in andere jaren het geval is geweest, waarin ook dezelfde kwestie in denzelfden zin werd besproken. Vergis ik mij niet, dan zal spoedig wederom de jaarlijksche vergadering van den Studenten Roeibond plaats hebben *), waarop o. a. zal worden vastgesteld in welk boottype het hoofdnummer in 1904 zal verroeid worden. Met den meesten aandrang dan kom ik weer een lans breken voor de wederinvoering van de vier als hoofdnummer voor de Varsity, omdat, gaat de Roeibond voort met steeds-door het hoofdnummer in acht te handhaven, onze roeisport onherroepelijk naar den kelder gaat. Het is toch een onbetwistbaar feit, dat alleen de studenten-roeivereenigingen hier te lande in staat zijn *om geregeld ieder jaar* krachtige ploegen op de baan te brengen, in staat dus om, mocht het noodig zijn, de eer der Nederl. roeisport krachtig te verdedigen. Evenzoo leert de historie dat de burgerroeivereenigingen, uit hoofde van de grooter moeielijkheden, waarmede zij te kampen hebben, daartoe zeker *niet* ieder jaar in staat zijn, en dat het tot de groote uitzonderingen behoort, dat zij gedurende eenige jaren achter elkaar championploegen op de baan kunnen brengen. Dat de Amstel in 1890 tot en met '92, de Hoop in 1901 en 1902 met hunne oude vieren aan de spits der Holl. roeisport stonden, zal ieder rechtgeaard roeier ten zeerste verheugd hebben, wetende hoeveel inspanning het aan burger-roeivereenigingen kost ploegen voldoende te oefenen, doch wanneer zulks in meer dan 20 jaar slechts 5 maal gebeurd is, mag men dit toch gerust een uitzondering noemen en mijne zoo even genoemde bewering als bewezen beschouwen.

Gaan wij nu eens na hoe het met de studenten-roeivereenigingen gegaan is, nadat de acht als hoofdnummer op de Varsity is ingevoerd, dat is dus sedert 1900. Heeft de invoering daarvan voordeel of nadeel gebracht, wat betreft de kwaliteit der studentenploegen, dus ook der roeisport in het algemeen?

Gaan wij de kwaliteit der achten in de jaren 1900, 1901, 1902 en 1903 na, dan heeft elk jaar, zooals begrijpelijk is, goede studenten-achten op de baan gebracht. De ploegen van Njord en Nereus in 1900 waren goed, die van Laga in 1901 eveneens, die van Laga en Njord in 1902 vrij goed, en in 1903 hadden alle studentenvereenigingen goede achten. De kwaliteit dezer ploegen was echter geenszins beter dan die der achten voor 1900, toen de vier het hoofdnummer was; de ploegen die Nereus en de Hoop in 1895 en Laga in 1899 op de baan brachten, waren m. i. superieur aan degenen, die wij van 1900 tot en met 1903 op de baan zagen. Het roeien in acht is dus door de invoering van acht als hoofdnummer geenszins verbeterd, doch ook niet slechter geworden.

Hoe staat het daarentegen met het gehalte der vieren? In 1900, het eerste jaar dat de acht het hoofdnummer der Varsity was, beschikte Nereus nog over een vier, »de Puppies", die het jaar te voren op vele wedstrijden als eerste was aangekomen en een inderdaad goede ploeg bleek te zijn. Toen zij voor het eerst als seniores moesten uitkomen, deden zij dit niet eerder dan op den wedstrijd der Koninklijke, om de doodeenvoudige reden dat zij vóór dien wedstrijd nog niet klaar waren. De tijd om zich in de vier te oefenen was te kort geweest, daar alles op de acht voor de Varsity gezet moest worden. Een ploeg dus,

*) Zooeven verneem ik dat deze Dinsdag a. s. zal plaats vinden.

die het vorige jaar uitsluitend bijna in de vier en dezelfde combinatie had geroeid, had nog pl.m. 3 weken geregelde oefening noodig om weer aan elkaar te wennen. Njord had dat jaar ook een vier, die op de oefeningen sterk moet zijn geweest, op den wedstrijd der Koninklijke echter de mindere van de vier van Nereus bleek te zijn.

Vanaf het jaar 1900 werd het al treuriger; in 1901 was Nereus de eenige studentenvereeniging, welke nog een vier had; het was nog altijd dezelfde ploeg als die van de beide vorige jaren, maar minder wegens de onvoldoende oefening. Het oefenen in de acht had bijna allen beschikbaren tijd in beslag genomen. De andere studentenroeivereenigingen hadden zelfs geen kans gezien een vier op de baan te brengen. Het jaar 1902 was nog droeviger, geen enkele oude vier der studenten verscheen op de baan. De sterke Hoop-vier moest tot haar grooten spijt den kamp in de vieren geheel alleen uitvechten. In 1903 was één goede senior-vier op de vlakte, nl. van Nereus, ongeveer dezelfde ploeg als de sterke jonge vier van 1902 en die zich ook geregeld en langer tijd dit jaar had geoefend. Op den eenigen wedstrijd, waarop zij uit kon komen, kon zij daarenboven niet eens laten zien, wat zij waard was, door het breken van een voetenriem. Ook Triton kwam met een vier uit, die echter — hoe kon het ook anders — volkomen onvoldoende geoefend was.

De geschiedenis heeft dus ten duidelijkste bewezen datgene, waarvoor reeds spoedig na de invoering der acht als hoofdnummer gevreesd werd en waarom dan ook Nereus reeds in datzelfde jaar voorstelde de vier weer tot hoofdnummer te maken. Hoe kan het ook anders? Het roeien uitsluitend in acht maakt geen watermen.

Wanneer men, na maanden in de acht geroeid te hebben, dan wil beproeven een vier samen te stellen, bemerkt men eerst hoe veel moeielijker het roeien in de vier is. Er schieten dan nog slechts enkele weken over, om te wennen in de vier, en die tijd is veel te kort; men probeert het wel, doch geeft het spoedig weer op. Een goede acht daarentegen is, indien men met watermen te doen heeft — en deze zullen door in vier te roeien wel genoemd kunnen worden — wel in korten tijd samen te stellen; dit bewezen de achten van vroegere jaren, die eerst begonnen te oefenen na de Varsity, dit bewijzen de achten van Leander voor de Grand, die slechts enkele weken bij elkaar zitten.

Over de oude tweeën eindelijk kan ik zeer kort zijn. De eenige goede oude twee, die nog op de baan verschenen is, was die van Laga in 1900, ook een ploeg die jaren in dezelfde combinatie roeide, doch na dien tijd geen enkele meer. Dit jaar beproefde de zeer goede jonge twee van Njord van 1902 het nog eens als oude twee, maar door onvoldoende oefening werd zij geslagen door de jonge twee, en de oude twee van Laga; physiek veel sterker dan hare tegenstanders, kon het 't met moeite slechts houden tegen de jonge twee van de Amstel.

Resumeerende dus kunnen wij constateeren, dat sedert de invoering der acht als hoofdnummer in 1900, het gehalte der acht niet beter is geworden dan vroeger, dat zelfs ploegen als van Nereus in 1895 en van Laga in 1899 niet zijn evenaard. Dat de vieren sterk zijn achteruitgegaan, zoowel wat kwantiteit als kwaliteit aangaat, en dat dit in nog veel sterkere mate van de tweeën geldt.

Het geneesmiddel ligt voor de hand. Het bestuur van den Studentenroeibond kan de medicijnmeester zijn en verhoeden dat onze sport achteruitgaat. Waar de kwaal reeds in zoo korten tijd zulke duidelijke afmetingen heeft verkregen, mag het Bestuur niet langer aarzelen, om de acht als hoofdnummer af te schaffen en in de plaats daarvan de vier te stellen. Overwegingen, zooals die in vorige artikels in *Ned. Sport*, dit onderwerp betreffende, zijn geuit en uitsluitend een clubbelang aanroerden, mogen niet in aanmerking komen als argumenten voor het handhaven der acht, daargelaten dat deze m.i. absoluut niet steekhoudend zijn. Wanneer de vier weer hoofdnummer wordt, dan zullen wij weer zooals vroeger het heugelijke feit aanschouwen, dat een of meer Vereenigingen met een goede twee, vier en acht op de wedstrijden uitkomen, dat er meer watermen worden gevormd, hetgeen tengevolge van de instelling van het hoofdnummer in acht thans voor studenten onmogelijk is. M.

Het instellen van Kruiserklassen voor de Zeilwedstrijden in 1904.

Naar aanleiding van een voorstel in de Vergadering van de Koninklijke Ned. Zeil- en Roeivereeniging.

Het is zeer wenschelijk bij scherpe vaartuigen een onderscheid te maken tusschen race-jachten en kruisers, zooals men dit reeds geruimen tijd bij ronde en scherpe vaartuigen doet.

Vroeger was het onderscheid van race- en kruiserjachten niet zoo in 't oog loopend. De beroemde schoener *America*, die speciaal gebouwd werd om de Cup te winnen (nu Ameria-Cup geheeten), was onder dek zeer geriefelijk ingericht. Ja een der laatste centreboard-Cup-defenders was zelfs van een breeden roefopbouw voorzien, en mocht ook steeds meer en meer de inrichting worden opgeofferd, zoo bleven de jachten tenminste nog altijd goede zeeschepen Eerst in de laatste jaren zijn de constructeurs er toe over gegaan, absoluut alles op te offeren aan snelheid; de wedstrijdformules waren de eenige beperkingen, die den ontwerper gemaakt waren, en elk samenstel van planken en zeildoek, dat hij zich uitdacht, was toegelaten. Zijn grootste kracht echter kon hij toonen in 't gebruik maken van de leemten in de wedstrijdformule, en zoo b.v. ontstond de gewoonte een jacht op de waterlijn half zoo klein te maken als over alles. Herreshoff kwam met zijn bulbkeel, later komen de Skimming-dishes of Flunders à la *Sidi-Fekkar*, en 't ware wellicht mogelijk van papier-maché een vaartuig samen te stellen met een dunnen elastieken bodem, waaarbij de schipper als ballastzwaard gedurende 't opkruisen diende, om voor den wind plat op zijn buik liggende alle mededingers voorbij te vliegen. Een dergelijk vaartuig toch zou een minimale omvangs-coefficient hebben en dus buitengewoon klein in de meting zijn.

Hoewel dit laatste nog niet vertoond is, waarom zouden we lang moeten wachten? Men is eerst een ervaren Flunderzeiler, wanneer men een wedstrijd heeft gewonnen, waarin zijn jacht het onderst-boven ging, maar dat men fluks heeft opgericht, door zich te water te begeven en op 't zwaard te gaan staan. De Kanadeesche Kampioen van verleden jaar had op 't dek een ijzeren vakwerk, eenigszins gelijkende op een boog van een spoorwegbrug. Deze versterking was noodig, opdat het »vaartuig" zich niet zoude dichtklappen.

Zoo zijn dan de racejachten geheel andere schepen geworden dan kruisers, en waren eens deze snelle vaartuigen van groot belang voor de jachtsport, thans zou men haast 't omgekeerde kunnen zeggen. In andere landen heeft men dit dan ook sinds lang ingezien en daarom door beperkende bepalingen het racejacht tot zijne oorspronkelijke plaats trachten terug te brengen.

Zoo is de bulbkeel van de watervlakte verdwenen en ook in Duitschland ll. November het doodvonnis over de Flunder uitgesproken (alleen op den Alster zullen nog Flunderwedstrijden gehouden worden). Deze vaartuigen toch brachten de jachtsport in discrediet; dus is tot hunne afschaffing besloten op den Duitschen Seglertag.

Worden dus in andere landen de racejachten tot een tweede plaats teruggedrongen en trachtte men het verschil tusschen race- en kruiserjacht kleiner te maken, zoodat men de ervaringen, bij racejachten opgedaan, rechtstreeks op den kruiserbouw zou kunnen toepassen, in Nederland en België nemen de kruiserjachten niet eens een tweede plaats in. Terwijl de zeer ouderwetsche platboom-vaartuigen niet alleen een afzonderlijke klasse vormen, doch zelf weer in twee klassen worden verdeeld, wordt het kruiserjacht niet eens officieel erkend. Toch is laatstgenoemd type in alle landen de representant van de jachtsport en is het groote meerendeel der zeiljachten tot de scherpe kruiservaartuigen te rekenen.

Er is dan ook een zeer groote behoefte, deze klasse in de wedstrijden een afzonderlijke plaats toe te kennen, want de animo om te racen is zoo groot bij vele eigenaars van kruisers, dat ze tegen de racejachten uitkomen, zonder de minste kans op een eersten prijs te hebben. Zij zeilen niet om vóór een ander aan te komen, maar trachten zoo kort mogelijk na een ander te arriveeren, evenals de Carabiniers in »les Brigands."

Mocht eertijds de raceschuit een eereplaats worden gegeven, nu het streven niet meer is: »hoe bouw ik het snelste *schip*," maar wel »hoe beweeg ik mij het snelst door 't water," heeft zij deze plaats af te staan aan den natuurlijken en rationeelen vertegenwoordiger van de zeilsport: den snellen kruiser. Daarbij komt, dat hier een vrij onnutte minderheid ten gerieve, een groote meerderheid wordt bevoordeeld.

Wanneer een amateur in Holland een jacht wil koopen of bouwen staat hij practisch voor de keus:

a. Zeiltochten te kunnen maken en niet in wedstrijden te zeilen;

b. Of wedstijden te zeilen en geen pleiziertochten te kunnen maken.

Aangezien de meeste zeilers noch 't een noch 't andere wenschen, zijn deze onvolledige wedsrijdreglementen van ongeloofelijk nadeel voor de Hollandsch-Belgische zeilsport.

Waar ons land een zéér hooge plaats bekleedt op alle sportgebied, staat het absoluut achteraan in dien tak, waarvoor het uit den aard der zaak het beste geschikt is. Terwijl de Hollandsche binnenvaart zeer hoog ontwikkeld is, zijn wij de laatste in de rij der landen, waar jachtsport wordt beoefend. Een paradox die in bovenstaande regelen haar bewijs vindt.

Schrijft men naast de races voor renjachten, wedstrijden voor kruisers uit, dan zal er een veel grootere deelname zijn. Naast de kruisers, die toch reeds uitkwamen, zullen er zeker daarenboven jachten inschrijven, die niet meer op wedstrijden werden gezien, maar tevens zullen er weldra kruisers worden aangekocht, omdat deze vaartuigen, zooals thans reeds in alle andere landen, dan kunnen tochten maken èn racen!

De toekomst van de zeilsport ligt in de handen van het jonge geslacht. De liefhebberij is er wel, maar 't geld ontbreekt dikwijls. De aankoop van goedkoope kleine jachtjes moet in de hand gewerkt worden. Door 't vormen der One-Design-Class werd een stap in de goede richting gedaan. Toch is een open jachtje voor een jong zeiler niet het goedkoopste in gebruik. Met een roeiboot en een fiets kan men n.l. een open schuit vergelijken, in zooverre alle drie slechts vervoermiddelen zijn.

Maar wanneer een zeilenthousiast zijn zomerreisje in zijn knockabout maakt, zijn er geen hôtelrekeningen enz. te betalen en het dus uitgespaarde geld van een paar vacanties, is meer dan 't verschil in kosten van een open en een dito gedekte en van roef voorziene schuit.

Het oude en ware boeier-axioma: »een zeilschuit is even duur als een equipage", en dat niet geldt voor kleine knockabouts, is nog altijd het gevaarlijke machtwoord van strenge papa's van jeugdige Tritoontjes; wanneer het aanknoopen van dergelijke knockabouts wordt aangemoedigd, kan dat ook eens uit zijn. De meeste menschen worden na hun dertigste jaar niet eensklaps zeerobben, maar de meesten hebben vóór dien leeftijd echter de middelen niet, om de kosten van een equipage te dragen. Heeft men daarentegen eens een jong amateur gefokt, dan kan men zeker zijn, dat hij de sport trouw zal blijven.

Binnen weinige jaren zullen wij een mededinger in de motorboot krijgen. Voor gelijke onkosten toch geeft een motorboot veel grootere snelheid en veel grooter comfort dan een racejacht. Een motorboot, even zeewaardig en met even groot comfort als een kruiser echter, is oneindig veel duurder dan deze. Als men er dus niet spoedig bij is om den aankoop van kruisers in de hand te werken, zal de zeilsport van de motorjachten den genadeslag krijgen. De bijzondere groote sportwaarde van het zeilen is het beste wapen van onze sport tegen den te wachten aanval van de motorsport. Buiten quaestie is het, dat de kruiser, die in alle weersgesteldheden en dikwijls 's nachts vaart, een veel volledige en betere leerschool voor de zeilkunst (en al wat daarbij komt) is, dan de racer.

Nu echter alleen wedstrijden voor renjachten worden uitgeschreven, zijn dat de eenige jachten, die up to date worden gehouden en met de noodige zorg worden bevaren. Werkelijk eerste klasse kruisers hebben wij in ons land niet of bijna niet.

Het komt er ook minder op aan voor de kruiserjachten, want hoe goed ook in conditie of gestuurd, ze winnen toch geen prijs.

Zoo komt het, dat het grootste gedeelte onzer jachtvloot betrekkelijk zorgeloos gevoerd wordt, de eigenaars en vooral de schippers minder belang in finesses gaan stellen. Zonder deze bijzonderheden echter is zeilen een onpractisch tijdroovend plezier; een stoomboot is een wel zoo snel en goedkoop transportmiddel. Zoolang de groote en eenige drijfveer bij alle sport: »de wedstrijd" voor kruisers, ontbreekt, zal dat type zich niet genoegzaam kunnen ontwikkelen en als kampioen voor de jachtsport zal noch de racer, noch de van wedstrijden verstoken plezierschuit het tegen de motorboot kunnen opnemen.

Ik meen hier dus genoegzaam te hebben aangetoond, dat het instellen van afzonderlijke wedstrijden voor kruisers:

1. billijk is tegenover een groot deel der zeilliefhebbers;
2. de deelneming aan de wedstrijden zal doen toenemen;
3. voor de toekomst van de zeilsport van groot belang is, omdat de aankoop en bouw in de hand wordt gewerkt van het ideale zeiljacht: den snellen kruiser.

Het zijn niet slechts persoonlijke opvattingen, die ik hier neerschrijf, doch bewezen feiten door de resultaten in andere landen verkregen.

De kruiserformule in Duitschland heeft zulke uitstekende resultaten gegeven, dat men die nu ook op racejachten toepast; op deze manier komt men steeds nader tot de ideale plezierschuit, want volgens deze formule zullen de racejachten nooit »racemachines" kunnen worden, en dus van groot belang voor de ontwikkeling van den zeiljachten-bouw zijn. In een brief betreffende de Kieler Woche in *The Yachtsman*, schreef Linton Hope, dat zelfs Engeland zich niet met Duitschland kon meten, wat betreft de uitstekend ingerichte en bijzonder snelzeilende kleine kruisers.

In het land der knockabouts, — Amerika is de bakermat van het snelle kruisertype, — bestaan sinds jaren eenheids-klassen voor deze vaartuigen. Men leze *Forest and Stream* en *The Rudder* eens na. Verder het Fransche tijdschrift *Le Yacht*, jaargang 1901.

Het is dan ook wel onmogelijk steekhoudende redenen op te noemen tegen het invoeren van kruiserklassen in Nederland en België. De quaestie blijft echter: wat is een kruiser?

Definitie: Een kruiser is een plezierjacht, — ingericht tot het maken van zeiltochten, — van soliede constructie en voorzien van logies voor eigenaar en bemanning.

De regels, die men aan soliede constructie stelt, hebben zich in Duitschland uitstekend gehouden, en omdat de indeeling dezer klassifikatie voor ons land uitmuntend geschikt is, zou het zeer te wenschen en tevens zeer gemakkelijk zijn, wanneer de gefedereerden dit stelsel wilden overnemen.

De Oceaanwedstrijd om den beker van den Duitschen Keizer zal in 1904 niet gehouden worden. De New-York Yacht Club, welke in Februari eene algemeene vergadering zou houden, ten einde het ontwerp voor den wedstrijd in orde te maken, liet reeds zeer duidelijk blijken,

dat »men" in New-York in het geheel niet zoo haastig is met het uitschrijven van een wedstrijd. Wanneer men echter eerst in Februari besluit tot het uitschrijven, is het natuurlijk te laat om jachten te laten bouwen, en kan de wedstrijd slechts plaats hebben met vaartuigen van ouderen datum.

Met het oog hierop zou het zeer verstandig zijn, wanneer Keizer Wilhelm zijne schenking terugnam, en zich verdere besluiten voor het jaar 1905 voorbehield.

Beschouwd uit het oogpunt van sport, kan dit uitstel als een zeer gunstige gelegenheid aangemerkt worden, om van de uiterst moeilijke bepalingen voor dezen wedstrijd eene ernstige studie te maken, en zich van elke overijling bij de vaststellng daarvan te onthouden.

De tijd voor den wedstrijd van Helgoland naar Deal is nog niet vastgesteld, en weet men nog niet zeker of deze den 7den of den 14den Juli beginnen zal. Daar echter de datums der groote wedstrijden van alle kanten bekend zijn, zou het aan te bevelen zijn, den wedstrijd reeds den 7den Juli of dicht daaromtrent te houden, want 15 en 16 Juli hebben de groote wedstrijden voor Dover plaats; van 18 tot 22 Juli duren de Ostende-wedstrijden, waarbij zich aansluit 23 Juli Ostende—Dover, terwijl van 25 tot 28 Juli de Boulogne-wedstrijden uitgeschreven zijn.

Wanneer dus de Duitsche jachten eerst den 14den Juli van Helgoland zouden gaan, zouden zij een zeer gewichtig en voor hen belangrijk deel der andere wedstrijden moeten verzuimen. In elk geval moeten zij kort na den Travemunder Zondag (3 Juli) op weg naar Helgoland gaan, hetgeen op zich zelf wel geen groote bezwaren zal opleveren.

Er hebben onlangs sommige geruchten geloopen, dat er jachten gebouwd zouden worden, ten einde naar de America-Cup te dingen. Zelfs werd er gefluisterd dat drie eerste klasse kotters gebouwd zouden worden en, na tegen elkaar gezeild te hebben, de beste als uitdager gekozen zou worden. Er schuilt echter hoegenaamd geen waarheid in deze geruchten, doch afgescheiden van deze »on dits", is de gesteldheid van de America-Cup sedert de laatste uitdaging van Sir Thomas Lipton zoodanig veranderd, dat sommige Britsche sportsmannen zich eerst ernstig bedenken, alvorens een uitdager voor de Cup onder de nieuwe bepalingen te laten bouwen.

Wij denken er niet aan de mysteries van de nieuwe Amerikaansche wedstrijdbepalingen op te lossen, waaronder in den eerstvolgenden wedstrijd de tijdvergoeding berekend zal worden, doch de bepalingen oppervlakkig beschouwende, schijnen deze blijkbaar de vaartuigen met volle vormen en geringe waterverplaatsing ernstig te treffen.

Wij betwijfelen het ten zeerste of een nieuwe verdediger of uitdager een *Reliance* of *Shamrock* nauwkeurig zal gelijken.

Het hoofdnadeel in de te bouwen jachten is, dat zij zulke enorme afmetingen moeten hebben. Zou iemand te New-York, die in dezen iets te zeggen heeft, kunnen vertellen, waarom het niet mogelijk is de lengte op de waterlijn van de deelnemers te stellen op 70 à 75 voet, in plaats van 90 voet. De meeste sportsmannen aan beide kanten van den Atlantischen Oceaan stemmen hierin overeen, dat de wedstrijd van veel meer belang zou zijn, indien de jachten kleiner waren. Zij zouden minder kostbaar zijn en minder gevaar opleveren, wanneer de grens in plaats van 90 voet, 70 à 75 voet werd.

De wedstrijd onder het nieuwe reglement van de New-York Yacht Club zal den Britschen sportsmannen veel meer ten goede komen dan eenige wedstrijd onder het oude reglement, om reden de nieuwe bepalingen een wijder veld openen voor vaartuigen van een meer degelijk type. Het zou geenszins onmogelijk zijn een klasse van jachten op te richten, — indien de bepaling der waterlijnlengte, bedoeld in de Cupconditiën, binnen zekere grenzen werden gehouden —, welke uitstekende sport op onze eigen wedstrijden zou kunnen verschaffen, met de bedoeling dat de beste van de vloot zou uitgekozen worden, om in den wedstrijd om de America-Cup uit te komen.

Indien men echter gedwongen is een uitdager te laten bouwen van 70 voet lengte waterlijn, heeft men het vooruitzicht een vaartuig te hebben, dat slechts geschikt is voor den eigenlijken wedstrijd en de proefwedstrijden, welke daarmede in verband staan. In het algemeen gesproken, terwijl de verdedigers altijd een zeker voordeel hebben, in het bouwen van een jacht dat den Oceaan niet behoeft over te steken, denken wij dat de uitdagers onder het nieuwe reglement, hetwelk buitengewone grootte belast, een betere kans zullen hebben, en zal deze kans nog aanmerkelijk verbeterd worden, indien er met kleinere vaartuigen gezeild kon worden.

In Mr. W. J. Innes heeft de roeisport in Engeland een groot begunstiger verloren. Hij stierf in den ouderdom van 63 jaren en heeft vooral voor de beroepsroeiers veel gedaaan. Zoo was het aan hem te danken, dat in 1886 te Putney de internationale wedstrijd voor beroepsscullers tot stand kwam, waarvan de beroemdste scullers der wereld, aangelokt door de hooge prijzen, deelnamen, en W. Beach, de Australiër, winner was.

Kenschetsend voor de toestanden in de Engelsche roeisport leek ons de critiek van de »trial-eights" te Oxford: »Zij bevatten goed tweede-klasse materiaal, maar daarmee is alles ook gezegd. Geen der beide slagen vertoont Putney-vorm, doch dit doet er minder toe, daar de slagplaats in de Varsity-ploeg kan worden ingenomen door A. K. Graham of Monier-Williams. Van meer gewicht is het, dat er in geen der beide »trial-eights" een persoon is, die eenige hoop geeft dat hij een behoorlijke no. 7 zal kunnen worden, en het zal een der zwaarste werkjes voor den president zijn, om in 't volgend seizoen een geschikt man voor die plaats te vinden. Er zijn drie of vier zware roeiers onder, die wellicht genoeg zouden kunnen vooruitgaan, om op 4, 5 of 6 in een Varsity-ploeg te roeien, doch hun tegenwoordige vorm staat nog te veel achter bij hetgeen te Putney vereischt wordt, en de keuze van den president zal ongetwijfeld afhangen van de race-capaciteiten, door elk in den race van heden aan den dag gelegd."

Of men daar ook zware eischen stelt! Trouwens, bij zulk een heirleger van roeiers kan men zijn eischen hoog stellen. De berichtgever over de »trial eight" te Cambridge is beter tevreden over den vorm en vorderingen dier ploegen, die, volgens hem, den standaard van andere jaren bereikt hebben.

Voetbal.

Het voetbal in ons land.

Het bestuur van den Nederlandschen Voetbalbond zal Zondag misschien tot eene beslissing komen, in hoeverre de competitie-indeeling het volgend seizoen gewijzigd dient te worden, om daardoor te trachten den achteruitgang van het spel hier te lande te stuiten. Alvorens over te gaan tot de bespreking van mogelijke veranderingen in het competitiewezen, dient men eerst na te gaan, waaraan de bespeurde achteruitgang van de spelkwaliteit te wijten is. Wij voor ons komen al heel spoedig tot de overtuiging, dat het eerste klasse, het vertegenwoordigend voetbal, wel verzwakt is, maar dat de schuld hiervan volstrekt niet toe te schrijven is aan de indeeling der eerste klasse, doch dat de oorzaak gevonden moet worden bij de lagere klassen, die, zooals wij zullen zien, in zeer nauw verband staan met de eerste klasse. Iedereen zal toch toegeven, dat ook het tweede en derde klasse voetbal achteruitgegaan is, ja zelfs nog meer dan men bij de eerste klasse heeft kunnen opmerken.

Nieuwe Vereenigingen, nauwelijks elf leden rijk, verrijzen als paddestoelen uit den grond. Het spelen in een der plaatselijke bondscompetities is veelal te min, het toetreden tot den N. V. B. wordt spoedig het ideaal der pas opgerichte Vereenigingen, die niet beseffen hoeveel schade zij dikwijls het voetbal toebrengen, door mede te werken aan versnippering van toekomstige voetbalkrachten Zonder spelkennis wordt ingeschreven voor de ideale derde klasse afdeeling van den N. V. B. Deze inschrijvingen bezorgen het Bondsbestuur moeilijk werk. Het Bestuur tracht nog het mogelijke van het onmogelijke te bereiken: een zoo goed mogelijke indeeling der vele derde klasse competities. Elftallen, zoo als gezegd, zonder voldoende spelkennis, en elftallen, die dichter bij de tweede dan de derde klasse staan, worden — het kan niet anders — in één afdeeling geplaatst. En zoo komt men tot het Hollandsche derde klasse spel.

Het is nu toch hoog tijd geworden, dat hierin verandering gebracht wordt. Welk bezwaar is er, om slechts de kampioenen der plaatselijke eerste klasse competities voor een inschrijving der derde klasse in aanmerking te laten komen en natuurlijk die Vereenigingen, die geen plaatsing kunnen vinden in de plaatselijke bonden? Eerst dan heeft men zekerheid, in de toekomst veel beter derde klasse spel te verkrijgen. De plaatselijke bonden zijn bijna allen officieel door den N. V. B. erkend en zijn als het ware als onderdeelen van den grooten bond te beschouwen. Waarom dan niet aan die plaatselijke bonden meer overgelaten? Zij behooren de leerschool te zijn voor jongere Vereenigingen, die, zoodra zij zich tot de kampioensplaats der eerste klasse hebben opgewerkt, wel beschouwd kunnen worden als levensvatbare, voor den N. V. B. geschikte Vereenigingen.

De kwaliteit van het tweede klasse voetbal laat eveneens veel te wenschen. Dit is echter te wijten o. i. aan de indeeling, die, wat het Westen aangaat, bepaald gebrekkig is. Indien men de thans bestaande drie westelijke tweede klasse competities verving door een competitie van de sterkste zes en twee competities uit de overige 12 (het volgend seizoen komt er een tweede klasse Vereeniging bij), zonder meer, dus geen overgangscompetitie, doch Vereenigingen met een kans op promotie naar de eerste klasse, zou men naar onze meening heel wat beter tweede klasse voetbal te genieten krijgen. Geen enkel bezwaar komt er bij deze wijziging verrijzen, waartegenover vele voordeelen te verwachten zijn. Vereenigingen met geringere krachtsverschillen in één competitie, spannender wedstrijden in die competities, sterkere tweede klasse kampioenen ten gevolge van de grootere moeite, waarmede het kampioenschap behaald is, een beslister aanval op het eerste klasse-schap bij de promotiewedstrijden, een vervanging der zwakke elementen uit de eerste klasse door krachtiger elftallen uit de tweede klasse, een grootere vrees der eerste klasse Vereenigingen voor de laatste plaats en ten slotte een vinniger strijd in de eerste klasse competities, om die laatste plaats te ontkomen, dat alles is te verwachten bij eene indeeling der tweede klasse competities naar de sterkte.

En nu de eerste klasse zelf. Wij geven onmiddellijk toe dat de invoering van een hoofdklasse over het geheele land, het volgend seizoen een verbetering van het eerste klasse peil te weeg zal brengen, maar al heel spoedig staat men voor het zelfde feit met 8 of 10 Vereenigingen als nu met de 12 westelijke eerste klasse Vereenigingen. De eerste klasse Vereenigingen, die bij de vorming van een hoofdklasse gedegradeerd zouden worden, zullen — het spreekt van zelf — in moeilijkheden komen met hunne spelers, daar dezen trachten zullen een plaatsje je verkrijgen in een der elftallen van de hoofdklasse. De beste spelers zijn alzoo aan te treffen in de hoofdklasse. De overblijvende eerste klasse Vereenigingen, thans 2e geworden, verliezen spelers, verminderen beduidend in sterkte en zullen zelfs door de tegenwoordige tweede klasse Vereenigingen, door hierboven besproken omstandigheden ook al in spel achteruitgegaan, overvleugeld worden. Het tweede klasse peil, aanvankelijk door de invoering van een hoofdklasse verbeterd, doch al spoedig weer gelijk aan het tegenwoordige, is oorzaak, dat de Vereenigingen van de hoofdklasse vrijwel verzekerd zijn van hun eerste klasse-schap, en wederom heeft men binnen korten tijd denzelfden achteruitgang van het voetbalspel te bespeuren.

Naar onze meening is het eenige middel tot vooruitgang van het spel de reeds besproken verandering in de indeeling der tweede klasse competities. Wel zal het eerste klasse peil niet terstond naar de hoogte gaan, maar de vooruitgang kan toch niet uitblijven, daar de zwakke elementen in de eerste klasse wederom bezwijken zullen voor den hevigen aanval van krachtiger elftallen uit de tweede klasse in de promotiewedstrijden, en zoo deze vooruitgang er eenmaal is, dan is hij beslist van blijvenden aard. Waarom dan niet beide verbeteringen gelijktijdig aangebracht, alzoo een invoering eener hoofdklasse en een indeeling der daaropvolgende tweede klasse competities naar de sterkte, vragen wij ons af? Het antwoord kan echter niet lang uitblijven, daar de invoering van eene hoofdklasse te veel bezwaren doet ontstaan, terwijl het voordeel, wat men denkt te bereiken en dat werkelijk aanvankelijk verkregen wordt, maar in de toekomst weer verdwijnt zonder de tweede besproken verandering, middellijk al te verwachten is, als men alleen overgaat tot een andere indeeling der tweede klasse. Het grootste bezwaar is wel de degradatie van de meeste Vereenigingen en elftallen. Een negental eerste klasse Vereenigingen tot de tweede klasse teruggebracht, de tweede klasse wordt derde en de derde eindelijk wordt voortaan vierde klasse geheeten. Allereerst luidt de vraag: heeft men wel het recht een eerste klasse Vereeniging, misschien al jaren lang in het bezit van het eerste klasseschap, te degradeeren, zonder dat een tweede klasse Vereeniging er in geslaagd is, haar uit de eerste klasse afdeeling te werken?

Dat recht bestaat o. i. niet: zoolang immers iemand blijkt voor zijn taak berekend te zijn, heeft men niet het recht, hem te ontslaan of achteruit te zetten, en zoo is het met de eerste klasse Vereenigingen. Zoolang zij een aanval van de tweede klasse weerstand kunnen bieden, zoolang hebben zij het volste recht op het eerste klasse-schap. Nu, zegt men, noem dan de eerste klasse Vereenigingen, die niet in de hoofdklasse geplaatst worden, toch eerste klasse zonder meer. Dat is echter allerminst een oplossing. Eerste klasse Vereenigingen behooren allen eene gelijke kans te hebben en dit is: het Kampioenschap van Nederland. Voert men de hoofdklasse in en noemt men de daaropvolgende afdeelingen (West en Oost) eerste klasse met behoud van de kansen op het Kampioenschap van Nederland voor alle eerste klasse Vereenigingen, dan eerst is een zoodanige verandering te verdedigen en heeft men feitelijk niet anders verkregen dan juist wat wij bij de tweede klasse gewenscht hebben: een verdeeling naar de sterkte. In dit geval zouden wij ons nog kunnen vereenigen met de bepaling, dat geen Vereeniging uit de hoofdklasse terstond tot de tweede klasse afdeeling kan degradeeren. Wel bestaan er geen gelijke nadeelen voor de eerste klasse Vereenigingen, maar dit was het vorige seizoen ook het geval, zonder dat hiertegen bezwaren werden gemaakt. Waren het vorige seizoen R. A. P. en Quick (A'foort) de zwakste eerste klasse Vereenigingen? Waarom bijv. niet R. A. P. en Haarlem of Quick (A'foort) en Rapiditas? Wanneer men een hoofdklasse wil tot stand brengen, moet men vermoedelijk een keuze doen uit een tweetal of drietal uit Sparta, H. F. C., H. B. S. en Ajax (het is ons niet mogelijk), uit H. V. V., Velocitas, Haarlem en Volharding (zeker niet gemakkelijk) en dan een tweetal uit het Oosten (Vitesse en P. W.). Zooals gezegd, zien wij tegenover zulke groote bezwaren zoo weinig heil in een vorming van een hoofdklasse, althans voor dit oogenblik, (spanning in de Westelijke eerste klasse A is er en in de andere afdeeling evenzeer; wat wil men nog meer?), dat wij hopen, dat het Bestuur niet overgaat tot de degradatie van verscheidene eerste klasse Vereenigingen en van de

meeste tweede en derde klasse Vereenigingen (uitgezonderd natuurlijk die Vereenigingen, die voor aanvulling noodig zijn). Wenschelijk lijkt ons echter invoering van speciale competities van tweede elftallen van eerste klasse Vereenigingen. Uit deze elftallen behooren de krachten voor het eerste elftal te voorschijn te treden. Deze moeten dus zoo sterk mogelijk ontwikkeld worden. Dan eerst kunnen de eerste klasse elftallen over voldoende invallers beschikken. Ook dit zou zeer zeker tot den gewenschten vooruitgang van het voetbalspel leiden.

En nu nog een woordje over de grootte der competities. Wij zijn van oordeel, dat groote competities schadelijk voor het voetbal zijn. Bij groote competities dient men in de eerste plaats niet zoo nauw te letten op de weersgesteldheid. Is dit wel bevorderlijk voor de propaganda van het voetbalspel? Indien de spelers in een afgesloten ruimte konden spelen, zonder dat een tegenstander van het spel ooit iets er van zou vernemen, dat er gespeeld is geworden in modder, sneeuw, ijs enz., waarbij gevaren, toch al bij het spel aanwezig, aanmerkelijk vergroot worden; wij zouden ons niet verzetten tegen het spelen in deze omstandigheden, zoolang een zoodanig spelen voor tegenstanders van het voetbalspel totaal onbekend bleef. Zoo iets is onmogelijk en daarom keuren wij het spel in bepaald slecht weer of op bepaald slechte terreinen ten sterkste af. Daarom hebben wij verleden jaar het door den competitie-leider uitgesproken »algemeen ijsvermaak" bijzonder op prijs gesteld.

Het vrijstelling verleenen van eerste klasse Vereenigingen voor de eerste en tusschenronde van den beker ter wille van groote competities, ook dit vinden wij niet aanbevelenswaardig. Zou er niet menige tweede of derde klasse Vereeniging zijn, die voor den beker inschreef, alleen om de kans een wedstrijd buiten de gewone competities te spelen, d. w. z. een wedstrijd tegen een hooger geplaatst elftal en liefst tegen een eerste klasse Vereeniging? Zou de beker niet minder aanlokkelijk worden, indien de kans, om een elftal uit de gewone competitie te ontmoeten, vergroot werd, wat het geval is, als men het aantal deelnemers van de eerste en tusschenronde gaat beperken tot slechts tweede en derde klasse elftallen? Als wij zoo alles in overweging nemen, gelooven wij zeker, dat de inschrijving voor den beker van tweede en derde klasse Vereenigingen vermindert, als men de eerste klasse Vereenigingen vrijstelling gaat verleenen. Daarenboven is dit toch niet de bedoeling van den Holdertbeker.

Overzicht.

Van alle voor Zondag ll. uitgeschreven wedstrijden gingen alleen H. F. C.—V. V. V. en Haarlem II—R. A. P. II door. Haarlem heeft het als voetbalstad dus schitterend gewonnen, terwijl in alle andere steden het weer de velden onbespeelbaar had gemaakt. Deze aanhef van onze overzichten begint eentonig te worden en nog is het eind van het leed niet te voorzien.

H. F. C. heeft deze zeldzame gelegenheid benut, om het record voor de hoogste score op haar naam te brengen. Hield tot dusver de H. V. V. het (20-0), lang heeft deze er geen pleizier van gehad, want de kranige score van H. F. C., Zondag ll. behaald, overtrof het hooge aantal nog met 5.

Nu de negen, eveneens voor Zondag ll. vastgestelde bekerwedstrijden niet zijn gespeeld, verschijnen zij voor Zondag as. weer op het programma. Het zijn:

	Scheidsrechter:
Achilles (R)—**H. B. S. I.**	H. J. K. Hinlopen.
Vooruitgang—**Haarlem I.**	L. Binnendijk.
Celeritas—D. F. C.	J. Coucke.
Rapiditas II—Olympia.	P. D. H. Dijxhoorn.
Swift (A)—De Tubanters.	H. J. Makkink.
Frisia—**Velocitas.**	C. W. Krings.
R. A. P.—Rapiditas.	J. P. H. Reijers.
Sparta—H. B. S. II.	J. F. L. Reudler.
D. V. S.—Volharding II.	L. Spier.

Het competitie-programma wordt er geducht door in de war gebracht. Schrapt men de wedstrijden weg, waarin clubs moesten uitkomen, die nu moeten »bekeren", dan blijven over:

District I.

I A.	Ajax—H. F. C.	G. W. Dijxhoorn.
I B.	**Hercules—Volharding.**	H. P. Salomons Jr.
II A.	St. Voorwaarts—E. D. O.	B. Brouwer.
II A.	Ajax—A. F. C.	Jac. Dekker.
II B.	Concordia—H. V. V. II.	Jac. Bos.
	Quick (A.)—Quick (H.).	J. E. Waterman.
II C.	Unitas—Celeritas.	H. O. Ruijter de Wildt.
III A.	U. D. I—Quick II.	A. C. A. Heshusius.
	B. F. C.—Hercules II.	Th. Portheine.
III B, C.	H. F. C. II—R. A. P. II.	A. de Haan Azn.
	Leonidas—Haarlem II.	J. G. Rauch.
	E. D. O. (H.)—Swift (bis).	A. Th. Kappenburg.

District II.

I.	**G. V. C.—Vitesse.**	A. J. Kroon.
II A.	Wilhelmina—Sparta (Br.).	C. R. Drijver.
II B.	Vitesse II—G. V. C. II.	W. Husselman.
II C.	U. D. II—Be Quick (Z.).	J. Schuijtemaker.
	Z. V. V.—Robur et Velocitas.	A. Teerink.
II D.	Tubantia—Twenthe.	R. J. C. Willink.

District III.

II.	Z. A. C.—Quick (K.).	D. J. C. Dikkers.

* * *

Vermeden wij ten slotte nog, dat G. V. C. in Duisburg haar eersten internationalen wedstrijd heeft gespeeld. Veel succes heeft zij bij dit début niet behaald. Met 1—6 geslagen kon zij huiswaarts gaan.

Uit Haarlem.

Het record op het hoogste aantal doelpunten, dat met 20—0 door de H. V. V. werd gehouden, is Zondag geslagen met 25—0 door de H. F. C., die dat aantal op de V. V. V. uit Amsterdam wist te halen. Voor de rust was de stand 12—0. Holdert maakte 13 van de 25.

Haarlem II—R. A. P. II, werd op een slecht veld en een alleronwetendsten scheidrechter, door Haarlem met 6-0 gewonnen. De beide andere wedstrijden van hier gingen niet door.

Zondag as. moet Haarlem I weer naar Vooruitgang; Haarlem II naar Leonidas, wat wel voor Leonidas zal zijn, en H. F. C. II krijgt R. A. P. II, wat de eerste wel zal winnen.

B.

Voetbal in Engeland.

In de laatste weken hebben de Engelsche voetballers last gehad van voortdurende regens, die de gronden doorweekten, goed spel onmogelijk maakten en tot schrik van de ontruste schatbewaarders een zeer ongunstigen invloed uitoefenden op het getal toeschouwers, dat entrée betaalde. Dezen Zaterdag was het eindelijk eens absoluut droog, maar een nieuwe vijand daagde op, die nog hinderlijker bleek te zijn dan de regenbuien, nl. een dikke, echt Engelsche mist. Over een drietal wedstrijden sprak deze spelbreker zijn »veto" uit te weten, **Liverpool v. Middlesborough, Sheffield Wednesday v. Notts County** en **Westbromwich Albion v. Derby County.** De andere wedstrijden gingen door, maar men moet niet vragen hoe. Sommige scheidsrechters lieten bijv. den wedstrijd beginnen, zoodra zij de spelers uit de kleedkamer konden krijgen, tengevolge waarvan enkele wedstrijden een heelen tijd vóór het vastgestelde uur begonnen. Voor de toeschouwers lijkt ons dit zeer onpleizierig. En hoe was het spel dan nog bij deze wedstrijden. Zoo lezen wij bijv. van den wedstrijd tusschen **Everton** en de **Wolverhampton Wanderers**, nadat vermeld is, dat de Wolves met de pauze de leiding hadden met 2—0, letterlijk het volgende: »Na de pauze nam de mist zoozeer toe, dat spelers en toeschouwers slechts met de grootste moeite den loop van den bal konden volgen. Het was niets dan geluk of een van de beide partijen er in kon slagen den bal in de goede richting te krijgen." Wij noemen dit geen sport en o. i. had de scheidsrechter hier het spel moeten staken. De Wanderers wonnen hierbij met 2—0. — In den wedstrijd tusschen **Smalt Heath** en **Stoke**, waar ook al van wege den mist zeer slecht werd gespeeld, won Small Heath met 1—0. — De **Blackburn Rovers**, die in den laatsten tijd goeden vorm toonden, hielden zich ook zeer flink in den wedstrijd tegen **Newcastle United**, dat zij met 4—0 sloegen. De United speelde goed midden in het veld, maar voor den goal was hare voorhoede zwak. — **Manchester City** bleek een zware tegenpartij voor **Sunderland**. Hoezeer de Sunderlands, die op hun eigen terrein speelden, zich ook inspanden, zij konden de City niet onder den voet krijgen en een gelijk spel was het resultaat (1—1). — In den wedstrijd tusschen **Sheffield United** en **Nots Forest** kon eveneens geen van beide partijen het winnen en eindigde het spel in een draw (1—1). — **Aston Villa** v. **Bury** was de eenige mooie wedstrijd van de zes. Er werd met veel animo gespeeld en tot het laatst scheen het alsof de Villa, die aldoor iets sterker was geweest, zou winnen met 2—1. Juist op het punt, dat de scheidsrechter het signaal zou geven om op te houden, maakte de Bury centre-forward gelijk, zoodat ook deze wedstrijd in een gelijk spel met 2—2 eindigde.

De lijst heeft ditmaal geen verandering ondergaan en door het niet-spelen van Wednesday blijft Sheffield United bovenaan.

Hockey en Bandy.

Nederl. Hockey- en Bandy-Bond.

Wedstrijdsprogramma.

1e Klasse Competitie.

25 Dec. Victoria—Haagsche M. H. C. te Rotterdam.

2e Klasse Competitie.

20 Dec. P. I. O. D.—Haarlemsche H. C. II te 's Hage.
20 » Haagsche M. H. C. II—Amsterdamsche H. C. II te 's Gravenhage.
27 » Haarlemsche H. C. II—Haagsche M. H. C. II te Heemstede.

De ontvangende Vereeniging moet zorgen dat een scheidsrechter aanwezig is.

* * *

Uitslag der wedstrijden gehouden op 6 December:
Haarlemsche H. C.—Amsterdamsche H. C. 10—2.
Victoria—Haagsche M. H. C. Niet doorgegaan.

* * *

De Secretarissen der ontvangende Vereenigingen zijn verplicht, de uitslagen der wedstrijden aan den Secretaris van den Bond mede te deelen (Art. 31 H. R.).

* * *

Door het Bestuur is bepaald, dat de ballen, waarmede in Competitiewedstrijden gespeeld wordt, een gewicht moeten hebben van 160—170 gram en een middellijn van 9—10 cM.

Haarlem I v. Amsterdam I (10—2).

Het slechte weer was niet bij machte het uitstekende Haarlemsche veld onbespeelbaar te maken, zoodat bovengenoemde wedstrijd Zondag jl. doorgegaan is. Het was reeds na 2 uur, toen de elftallen zich onder Jhr. Ch. van de Poll opstelden. Haarlem met zijne gewone elftal, alleen v. Waveren ontbrak, waarvoor Schorer meespeelde. Amsterdam had een paar invallers, die echter het elftal niet veel zwakker maakten.

Reeds dadelijk na de bully toont Haarlem zich veel sterker en weet, na één minuut spelens, reeds nummer één te scoren. Onmiddellijk daarna vliegen weer Dolleman, v. d. Poll en Koolhoven naar voren en weer wordt de Amsterdamsche vesting doorboord. De nieuwe Amsterdamsche keeper werd even daarna verwijderd en Feith ging in den goal, wat niet belette, dat spoedig nr 4 gescoord werd. Daarna kwamen de Amsterdammers meer los, hun voorhoede kwam tot dicht bij den Haarlemschen goal, doch na een paar rushes gaan weer de Haarlemmers er met den bal van door en nr 5 is gemaakt. Eindelijk weten de gasten een corner te forceeren, doch die heeft een negatief resultaat, want van de Poll neemt den bal mee, rent vliegensvlug op het Amsterdamsche doel af en scoort nr 7.

Even daarna is het halftime.

Niemand twijfelde meer aan een reusachtige overwinning der Haarlemmers. De cijfers van de Mixed—Amsterdam-match, 10—0, zouden zeker geslagen worden. 't Is evenwel geheel anders gegaan.

Na de hervatting is Haarlem nog altijd sterker, doch de Amsterdamsche captain speelt nu met 4 halfbacks en dit heeft een goede uitwerking. Het duurt geruimen tijd voor Haarlem scoren kan en in dien tijd doet de Amsterdamsche voorhoede gevaarlijke stormloopen, die echter steeds bijtijds door de beide Schorers gekeerd kunnen worden.

't Wordt lanzamerband 8—0 voor Haarlem, doch dan hebben de Amsterdammers succes en scoren fraai door den links-buiten. Haarlem laat zich daarop ook weer eens gelden — hoewel het samenspel, misschien wel door de laag hagel die op het terrein was blijven liggen, veel slechter was dan voor de rust — en scoort nog tweemaal door van de Poll. Over het algemeen echter zijn de partijen nu goed aan elkaar gewaagd, en als Amsterdam ten slotte na een mooien opbreng nog eens doelpunt, is dat zeker verdiend.

Merkwaardig was het, dat Amsterdam tegen het einde steeds beter ging spelen en dat Haarlem zichtbaar aftakelde; wij hebben dikwijls vroeger het tegenovergestelde gezien.

Over de spelers het volgende: Bij Haarlem was de voorhoede links uitstekend en rechts slecht, terwijl de spil als altijd zijn plicht deed. Alle goals werden van ballen, door den linker wing opgebracht, gemaakt. De Haarlemsche halfs waren puik en de twee backs kalm en zeker.

De Amsterdamsche voorhoede was af en toe niet onaardig en speelde na half time veel beter dan voor de rust. Van de halfbacks kon ons Wagner het best bevallen, terwijl de backs voldoende waren. Feith keepte goed, maar gelukkig.

Onze algemeene aanmerking op het Amsterdamsche elftal zou zijn, dat bijna niemand op zijn plaats blijft. Soms zagen wij vier Amsterdammers op den bal aan komen hollen. Het Haarlemsche samenspel was vóór de rust zeer goed, daarna veel minder.

De match Haarlem II—Amsterdam II, Zondag, 29 November, gespeeld, zal op verzoek van Haarlem overgespeeld worden, daar de scheidsrechter ontbrak en diens plaatsvervanger, zooals wij de vorige week reeds meldden, zeer onvoldoende was.

Kegelen.

Amsterdamsche Kegelbond.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering, op Donderdag 17 December as., des avonds 8½ uur precies, in gebouw »Zeemanshoop", Dam hoek Kalverstraat.

Punten van Behandeling:

1. Notulen.
2. Ingekomen missieven.
3. Jaarverslag van den 1e Secretaris.
4. Rekening en verantwoording van den 1e Penningmeester.
5. Ballotage over de kegelclubs: **Regiment** en **Minerva.**
6. Verkiezing van een Bestuur voor het jaar 1904.
7. Benoeming van eene Commissie tot het nazien der boeken van den 1e Penningmeester.
8. Verkiezing van 2 Feestcommissarissen voor het jaar 1904.
9. Wat verder ter tafel komt.

Clubs, die voor punt 6, 7 of 8 der agenda een candidaat willen stellen, worden beleefd verzocht dit uiterlijk 8 dagen vóór de vergadering te doen.

Namens het Bestuur:
A. W. Schols, *Voorzitter.*
F. H. Schröter, *1e Secretaris.*

Door de Kegelclub »Gooi geen Poedels" te Amsterdam, is een invitatie-wedstrijd uitgeschreven, welke zal gehouden worden in de Sport Bar, Warmoesstraat 157, van af 25 tot 29 December a.s.

Het concours zal bestaan uit korpswedstrijd, koningswedstrijd, personeelen wedstrijd en vrije-baan-wedstrijd.

Boksen.

In den immer voortdurenden strijd tusschen den corrigeerder en het drukfoutenduiveltje, is het geluk eindelijk een oogenblik aan de zijde van den door schrijver, zetter, corrigeerder en lezer zoo gehaten en toch vaak aardigen, soms geestigen, plaaggeest geweest. Hij slaagde er in twee mooie stooten te doen »zitten", waarvan *Nederl. Sport* No. 1115 op pag. 9, middelste kolom, regels 4 en 24 van onderen, de sporen draagt. We bedoelen het getal 180, waarvoor natuurlijk gelezen moet worden 130. Het is al onzinnig genoeg, dat boksers soms door contracten verplicht zijn 5 Eng. pond in 14 dagen af te vallen; eene gewichtsvermindering van 55 Eng. pond in hetzelfde tijdsverloop zou echter àl te gek zijn!

De drukfout in den 4e regel van onderen zal wel geene verwarring veroorzaakt hebben; zooals uit den vorigen regel was af te leiden, moest er staan: Heavyweight... boven 175.

Arthur Cripps en Williams zullen 23 dezer weder strijden om $1000 en 60 pCt. van de ontvangst. We vreezen, dat het bovenbedoelde boek dan nog niet aangekomen zal zijn.

Bij gelegenheid van eerstgenoemd Cripps versus Williams gevecht werden nog eenige andere partijen gebokst, waarvan de uitslag was: Jack Sharp versus Glover, zes ronden zonder beslissing; Cooper, slaat Erasmus in zes ronden in punten; Hymes doet Lyons hetzelfde lot ondergaan.

Jewey Cook en Dingey zullen spoedig boksen om het Kampioenschap van Zuid-Afrika voor Middelbaar gewicht.

Tom King en Dias Hyman zouden 5 December l.l. in Wanderers Hall eene partij van 20 ronden van twee minuten elk, boksen om £ 1000.

Te Plunkett's Pavilion, Johannesburg, werden eveneens belangrijke wedstrijden gehouden. De voornaamste was de zeven-ronds ontmoeting tusschen Jack Lalor, Kampioen Welterweight van Z. A., en Charley Doherty. In den aanvang durfde Lalor, door Doherty's vreemdsoortigen, leelijken stand bevreesd voor een onverwachten counter, niet vrij-uit boksen. Spoedig zag hij echter de zwakke punten in D's stijl en speelde hij met zijn tegenstander.

Eene revanche-match boksten Sharp en Glover, waarin de laatste in punten won, en Hart en Hymes streden zes ronden, waarbij Hart overwinnaar in punten werd.

De Amerikaan Kid Goodman is naar Engeland scheep gegaan. Bettison, van de National Sporting Club te Londen, bood eene aanzienlijke som voor eene 15 ronds match tusschen Goodman en Ben Jordan, den Engelschen featherweight-kampioen.

George Justice, een Amerikaansch bokser, die reeds eenigen tijd goed werk gedaan heeft in Engeland, werd in zijn zegeweg gestuit door den coming-man op featherweightgebied, Spike Robinson, tegen wien hij een 15 ronds gevecht verloor te Newcastle.

In de National Sporting Club te Londen, hield de Engelsche bantamweight-kampioen Joe Bowker, Old England's boks-eer hoog in zijne match versus den Amerikaan Al Fellows, die in de eerste ronden goed vocht, doch in de negende ronde den strijd moest opgeven.

Te Newcastle behaalde Amerika de overwinning in den kamp tusschen den neger Dixon, oud wereldkampioen featherweight, en den vermaarden Pedlar Palmer, exchampion of England, om het 120 pond kampioenschap van Engeland. Dixon bokste uitstekend en won in punten zijne twintig ronden.

Voor de Criterion A. C. te Boston, bestreed Joe Walcott den zwaargewicht Ferguson, eene dwaasheid, die Joe op een welverdiende nederlaag te staan kwam. Walcott, een neger, is een welterweight en een kundig, ijzersterk bokser. Ferguson weegt bijna 50 pond (Eng.) meer dan Joe, is veel langer en dit vooral: heeft belangrijk langere armen dan Walcott. Bovendien heeft Ferguson groote vorderingen gemaakt in de bokskunst en is hij zeer vlug geworden.

In de 15 ronden voert Walcott een wanhopigen strijd. Hij verandert eenige malen van taktiek, valt nu eens aan, wacht dan weer af, loopt in, wijkt, bedreigt elk plekje van F's groot lichaam, maar wat hij doet en waagt, 't is alles vergeefsch, de overmacht is te groot. Ferguson wint met enorm verschil in punten.

In de elfde ronde krijgt Joe geducht klop. Hij zwaait de linkervuist naar F.'s kaak, doch daar F. duikt, schiet de handschoen met groote snelheid door de lucht. Joe beproeft onmiddelijk denzelfden stoot. Ferguson vangt nu den slag af en loopt dadelijk op Joe in, rechts en links naar diens hoofd stootend. F. werkt zoo snel, dat Joe er gansch weerloos bij staat. Ferguson houdt even op en wil dan het tweede deel beginnen, waaraan Joe een onverwacht slot maakt, door F. in zijn aanval met een stevigen righthander op het lichaam tot staan te brengen. Ferguson vindt nog juist gelegenheid om Walcott bij diens terugspringen een hoekslag onder de kin aan te bieden. Walcott grijpt daarop Ferguson beet, die, zeer onhartelijk, zich uit die omarming los tracht te wringen. De bel maakt een einde aan deze worsteling

Ferguson wil nu met den neger-wereld-kampioen Johnson boksen.

Kid Broad versloeg voor de Southern A. C. te New-Orleans, Tim Callahan in 10 ronden in punten. Beiden wogen iets onder 128 Eng. pond, boksten zeer goed en bleken wel tegen elkander opgewassen.

Ingezonden.

Mijnheer de Hoofdredacteur.

In uw geëerd blad No. 1105 van 26 Sept. komt onder de rubriek »Boksen" een bericht voor, den heer Prof. H. J. J. Placke betreffende.

Uit dat bericht heb ik, zoowel als velen mijner sportvrienden, opgemaakt, dat het thans ernst was dat Prof. Placké zijn Nieuw-Zeelandsche-Amerikaansche-Amsterdamsche knndigheden op het gebied van bokskampen nu spoedig zou laten zien.

Vooral moest ik dat opmaken uit hetgeen uw berichtgever daarover schreef, dat de vereischte waarborgsom hedenmorgen door de manager van Placké werd afgezonden, waarvan de *National Police Gazette* telegraphisch kennis kreeg. Ik vraag mij af, nu het reeds December is en men er in Amerika lustig op los vecht, waar de heer Placké nu toch blijft, om van zijn kunst ook buiten Holland blijk te geven. Ik weet niet wie tegenwoordig Placké's manager is, doch met 't oog op het voortdurend heengaan van Placké en den ernst van het vooraf op 26 September wegzenden der waarborgsom met telegraphische berichtgeving, moet ik mij, en zoovelen met mij, afvragen: is dit alles werkelijk geschied of zullen 't alleen illusiën blijken van den heer Placké om tegen James J. Jeffries te matchen?

U beleefd dankende voor de opname, Mijnheer de Redacteur, verblijf ik:

P. L. O.

Wielrijden en Automobilisme.

Aanstaande Tentoonstellingen.

23 Januari—4 Febr. 1904. Brussel. Automobielen.
12—21 Februari. Amsterdam, automobielen, rijwielen, motorrijwielen, motorbooten enz.

Aanstaande Wedstrijden

3, 14 en 17 April,	Berlijn,	Friedenaubaan.
1 en 8 Mei,	»	»
5 en 19 Juni,	»	»
2, 17 en 31 Juli,	»	»
7, 14 en 21 Augustus,	»	»
4, 18 en 25 September,	»	»

Als een bewijs dat het polo zoo langzaam-aan meer beoefenaren gaat tellen, en Amstels Wielrijders Societeit, dank zij de onvermoeide ijver en werkzaamheden van haar voorzitter, den heer K. H. Bos, die zich enorme moeite getroost om dit zoo mooie spel ingang te doen vinden, eigenlijk beschouwd wordt als de toon aangeefster in polo, diene, dat deze week iemand uit Hengelo hier de oefeningen kwam volgen en de noodige informatien inwon, daar men te Hengelo zich ook op polo wilde gaan toeleggen. Nog ontving deze wielrijdersclub, een van de weinige die serieus traineert in den winter, deze week een bezoek van 3 dames en 3 heeren van de Zaanl. Wielerclub »Wilhelmina", aan welke, dank zij de bekende welwillendheid van de Simplex Maatschappij, daar rijwielen werden aangeboden, zoodat zij aan de polonaise konden deelnemen. Wij herhalen het: wielrijders, wielrijdsters, gaat op een Dinsdag- of Woensdagavondje eens een kijkje nemen in Simplex rijwielschool en ge zult uw avond niet als verloren beschouwd kunnen zien. Men is bij Amstels Wielrijders Societeit op die avonden welkom.

Er is sprake van dat in de personeele belasting, waarin ook reeds de rijwielen belastbaar zijn gesteld, mede de automobielen zullen worden aangeslagen; het bedrag zoude vast veertig gulden bedragen; met de zoogenaamde opcenten komt dit bedrag echter veelal tot boven het dubbele.

Naar ons wordt medegedeeld, zal de bekende eerste Nederlandsche rijwielfabriek, voorheen H. Burgers, in 1904 een gear met drie versnellingen aanbrengen voor touristen-rijwielen; verder zullen de rijwielen in de frames gewijzigd worden, zoodat het geheele aanzien van de machines losser wordt; mede wil deze fabriek een eigen motor in den handel brengen.

In verband met wat wij in ons vorig nummer schreven omtrent de verplichte nummering van automobielen in Engeland, zoodanig aangebracht dat de nummers des avonds goed zichtbaar zijn, bereikte ons heden eene nadere omschrijving van dit voorschrift, hetgeen lang op zich heeft doen wachten, daar de wet met 1 Januari a.s. in werking treedt. De nummering moet aangebracht worden op het zijvlak van de lantaarn, dus niet op het voorvlak, daar dit het verlichten van den weg bij avond belet, omdat de lichtstralen door het op het glas geschilderde nummer niet tot hun recht kunnen komen. Men mag ook een nummer op het rijtuig zelve laten aanbrengen, mits dit bij wijze van transparant is, wat veel moeilijker in de praktijk is, of wel, door middel van reflectie van een lantaarn, het nummer op den auto zelf aangebracht, goed laten verlichten. De nummers zelven moeten 3½ inch hoog zijn, ⅝ inch dik en 2½ inch breed, en moeten in wit op zwarten grond zijn aangebracht, indien men ze niet op de lantaarns doch op de machine zelve laat aanbrengen. Nog moet elk cijfer eventueel ½ inch onderling van elkander verwijderd staan. Voor motorrijwielen met hoogstens drie wielen is de helft van de aangegeven maten voor de cijfers voorgeschreven.

Op Zondag 6 dezer heeft de Amsterdamsche Sportclub »Olympia" in Bellevue haar 5-jarig bestaan gevierd. De avond mag als volkomen geslaagd heeten. De Voorzitter ontving van de leden een krans. Een van de meest geslaagde nummers was het kunstrijden van de heeren Bax en Koelen. Een geanimeerd bal besloot den avond.

Op 16 dezer zal te Bergen-op-Zoom de aanbesteding plaats hebben van uit te voeren grondwerken ten behoeve van een sportterrein, »de Raaijberg" genaamd, alwaar dan tevens een wielerbaan zal verrijzen, Als men weet, dat hier te lande verschillende wielerbanen zijn opgericht, die later weer verdwenen, nu juist niet omdat men er genoeg van had, wat dat herhaalde dividend uitkeeren betreft, maar uit oorzaak dat dergelijke banen telkens weer een finaal mislukte onderneming bleken te zijn; als men verder even nadenkt over het feit, dat een wielerbaan te Amsterdam dit seizoen misschien de kosten heeft goed gemaakt, door amateurraces in het oneindige, die als »goedkoop" zijn aan te merken, en wat men er dit jaar te zien kreeg zoodanig was, dat »niet veel zaaks" een nog zeer geflatteerde uitdrukking genoemd mag worden, dan wordt men als met stomheid geslagen, als er nog menschen gevonden worden die te Bergen-op-Zoom met goed succes een wielerbaan willen gaan exploiteeren, en mag men hen die daar hun geld insteken, vrijwel als roekelooze personen beschouwen.

De heer Hugo Brandt te Amsterdam zond ons ter kennismaking een doosje »Olos", hetwelk een metaal reinigingsmiddel genoemd wordt en de eigenschap heet te bezitten roest direct te verwijderen. Wij hebben het middel met goed gevolg aangewend bij zwaar roestige sleutels, spijkers, koper en nikkel, en kunnen er van getuigen dat het werkelijk een »Eureka" schijnt te zijn; de resultaten zijn bepaald verrassend. Roest verdwijnt in enkele oogenblikken. Wie echter denkt dat een roestige sleutel na de bewerking zoo blank en glanzend wordt als gepolijst metaal, vergist zich, doch dat zoude echter eene onmogelijkheid genoemd mogen worden. Wij schrijven dit omdat er nog altijd menschen gevonden worden, die van een middel voor roestige voorwerpen, daarvan verwachten, dat het te bewerken voorwerp, na behandeling, er als een spiegel moet uitzien, en, als dit terecht blijkt onmogelijk te zijn, in den regel het aangewende zeer onbillijk gaan afkeuren. Na de genomen proeven kunnen wij 'n billijk oordeelend persoon dit middel zeer aanbevelen. Een goede eigenschap van »Olos" is wel, dat het vrij van eenig zuur is, waardoor het niet inbijt op de voorwerpen waarvoor het gebezigd wordt en het gepolijste er niet door wordt aangetast. Ook als gewoon poets- of reinigingsmiddel is het aan te bevelen. Het wordt geleverd in kilo-bussen en in kleine doosjes, en voor automobielen en rijwielen achten wij het een onmisbaar middel. Wij verwachten dat »Olos" voor den heer Hugo Brandt een succes-artikel zal worden.

President Loubet heeft een prachtige Sèvres-vaas uitgeloofd als eereprijs voor de mooiste standdecoratie op den Salon.

De gemeenteraad van Parijs stelde een medaille beschikbaar.

Vermoedelijk zal Amsterdam van onzen Salon alleen de 5 pCt. der entrées opstrijken, voegt *De Fiets*, waaraan wij dit bericht ontleenen, er vrij sarcatisch, doch niet ten onrechte aan toe.

Nu Parijs de gelegenheid aanbiedt om winterwielerwedstrijden te houden, komen van alle kanten in het stille seizoen de renners er op aanvliegen als de vliegen op den suikerpot, en kan men dezen winter de beste wielrenners van Duitschland, Italië, Frankrijk, Nederland, Amerika, enz., aldaar verwachten. Henri Meijers is er natuurlijk heengetrokken en direct in training gegaan, en Guus Schilling zal hem spoedig volgen.

Het Dagelijksch Bestuur van de stad Parijs heeft een zilveren medaille beschikbaar gesteld voor den winner van den eersten amateurswedstijd, op de winterwielerbaan verreden.

De Deensche renner Ellegaard zal voorloopig niet op de Parijsche wielerbaan uitkomen, daar hij sinds een week last heeft van spierpijn in den rug, waardoor hij slecht kan bukken en nog minder op een rijwielzadel zou kunnen zitten. Hij schrijft een en ander toe aan zijn val op de wielerbaan te Genua.

De wielerbaan te Luik is gesloopt; dit ter kennisname voor de liefhebbers van het oprichten van een wielerbaan te Bergen-op-Zoom.

Ten behoeve van de renners, die op de winterwielerbaan te Parijs willen uitkomen, is de baan van het Parc des Princes, aanvankelijk reeds gesloten, nu weder heropend, uitsluitend voor traineeren.

De Buffalobaan te Parijs zal dezen winter benut worden voor loopwedstrijden, in hoofdzaak voor wielrenners. Zondag as. worden dergelijke wedstrijden voor het eerst gehouden.

Grogna heeft te Luik, bijna direct na zijn aankomst aldaar uit Genua, eene operatie ondergaan aan zijn gebroken arm, wat de algeheele genezing ruim anderhalve maand achteruit gezet heeft, waarom hij zijn plannen moet opgeven om dezen winter te Parijs uit te komen.

Voor den uurwedstrijd op de nieuwe Parijsche winterbaan worden als deelnemers genoemd: Bouhours, Hall, Bruni en Dangla.

De directie van deze baan heeft voor matches, een automatischen afstandaangever bedacht, welke van de beide mededingende renners tot op een milimeter den juisten afstand aangeeft.

Behalve de verschillende openingswedstrijden, korte en lange afstand, zal er op de Parijsche winterwielerbaan bij gelegenheid van de opening ook een »Match de rente" plaats hebben, waarvan de winnaar, behalve den prijs, per dag 10 francs uitgekeerd krijgt, totdat een ander hem uitdaagt en overwint, die dan de dagelijksche uitkeering krijgt.

Reeds hebben hiervoor ingeschreven: Harrie Meyers, Ellegaard en Jacquelin. Het Parijsche publiek, trouwe bezoekers der wielerbanen, wachten dus nog genotvolle dagen.

Nu de route in Duitschland voor den wedstrijd om den Gordon Bennett-beker is vastgesteld nabij Homburg, zijn er natuurlijk allerlei Duitsche bladen, die den weg weder afkeuren: de een zegt smalende, dat het kerkhof nabij Homburg geheel vol moet worden, want bezwaarlijk had men een slechter weg kunnen uitzoeken; een ander beweert dat de Duitsche Automobiel Club in de gunst van den burgemeester van Homburg wil komen, omdat deze weder een gunsteling van den Duitschen Keizer is, en den met het automobilisme dwependen prins Heinrich, en een ander blad zegt, dat de Duitschers tegenover de vreemde mededingers zich zullen blameeren met dezen gevaarlijken weg vol bochten en spoorwegovergangen. Het slot van elke beschouwing is echter de aanwijzing van een route, meer in de buurt van het scheldende en razende blad, zoodat men precies weet welke waarde men aan die beschouwingen kan hechten.

Alleen te Berlijn zijn door de politie reeds meer dan 1000 nummers uitgereikt voor automobielen.

Het inleggeld voor den wedstrijd om den Gordon Bennetbeker is vastgesteld op 1800 gulden ot 3000 Mark. Eenige weken voor den eigenlijken wedstrijd zullen door de Duitsche Automobiel Club voorwedstrijden gehouden worden, ten einde uit te maken wie de Duitsche kleuren verdedigen zullen. De Engelsche voorwedstrijden wil men in België doen houden, terwijl in de Fransche voorwedstrijden de firma Panhard & Levassor drie rijtuigen zal laten loopen en de firma Hotchkins evenveel, de laatsten te besturen door A. Fournier, W. K. v. d. Bilt Jr. en H. Fournier. De Laatste was van oordeel dat men op den aangegeven weg voor den wedstrijd waarschijnlijk wel 100 K. M. per uur snelheid zou kunnen bereiken, doch dat de bochten veel oplettendheid voor het sturen zouden vereischen.

Een uitvinder heeft een toestel aan de markt gebracht, waardoor kan waargenomen worden of de machine bovenmatig snel rijdt. 't Is een houten kistje, waarin een roode schijf zit verborgen en een bel. Wanneer nu de machine een vastgestelde snelheid overtreedt, begint de bel te luiden en wordt de roode schijf zichtbaar, zoodat reeds van verre het wakend oog van den politie-agent zien kan of er een overtreder aankomt of niet.

De directie van de *New-York Herald* te Parijs en te Londen beweert, dat er meer groote bekerwedstrijden in den trant van den Gordon-Bennett-beker gehouden moesten worden. Wedstrijden om prachtige groote bekers, die men, na ze gewonnen te hebben, met veel plechtigheid en veel woorden zich ziet overhandigen, die men dan een jaar bewaren mag, om hen, nadat vrienden en kennissen er vol verrukking naar gekeken hebben, weder terug te geven, om ze aan een andere overwinnaar te zien toegekend. Zooals bekend is, is ook de zoogenaamde Gordon-Bennett-beker indertijd ingesteld door de *New-York Herald*, die er een reusachtige reclame mede heeft gemaakt en nog maakt, en het doel dus volkomen aan de verwachtingen heeft beantwoord-

Zestig leden van de Fransche Automobiel-club hebben Donderdag jl. een banquet aangeboden aan winnaars van wedstrijden gedurende dit jaar, alsmede tot inwijding van de prachtige lokalen in het gebouw der Club aan de Place Royale. De burgemeester van Brussel behoorde onder de genoodigden; de man, die in Brussel automobielen een maximum snelheid van 5 K.M. per uur heeft toegedacht, waagt zich hier in het hol van den leeuw.

Wedstrijdnieuws.

Te Hamburg is Zondag jl. een achtdaagsche wedstrijd begonnen voor teams van twee renners, met dien verstande, dat elken Zondag 6 uur gereden wordt, op dagen in de week 4 uur.

De volgende teams namen er aan deel: Rütt—Kudela, Bader—Schilling, Conrad—Scheuerman, Demke—Peter, Ryser—Dörflinger, Kritzmann—Althoff, Thormann—Vendredi, Theile—Reuschel en Jan Stol—de Regt.

Den eersten dag was de uitslag: 1 Schilling—Buder, 212 K.M. 510; 2 Stol—de Regt, 212 K.M. 509; 3 Conrad—Scheuermann, 212 K.M. 506; 5 Rutt—Kudela, 212 K.M. 175; 5 Ryser—Dörflinger, 212 K.M. 174.

Op de wielerbaan te Nîmes werden Zondagochtend jl. wedstrijden gehouden. Een brassardprijs was voor Jourdan, 2 Heckman, 3 Couderc. De tot nu toe als renner op korten afstand (sprinter) bekende Oostenrijksche renner Heller won een 50 K.M. wedstrijd met motorgangmaking op Moussier, in 1 uur 10 min.

De zesdaagsche wedstrijd te New-York is in vollen gang, of liever is bijna beslist, als dit nummer onder de oogen van onze lezers komt. De volgende week kunnen wij dus pas den einduitslag melden. In den nacht van Zondag op Maandag, precies 5 min. over 12, klonk het startschot, en begaven de zich zelven tot rondtollen gedoemde renners zich op weg naar de eindstreep. De Europeesche renners, die in tijds te New-York aanwezig waren, hebben slechts weinig kunnen traineeren wegens het slechte weer.

Bij een »exhibition", vóor de wedstrijd aanving, reed Gougoltz de mijl in 2 min. 7 sec. Bij een 10 mijls wedstrijd zonder gangmaking, waaraan 38 renners deelnamen, won Kramer in 22 min 54 sec. Een match over 15 mijl met motorgangmaking tusschen Michell en Leander, won de laatste met 2½ baan voorsprong, en een amateurswedstrijd was voor Dorlon.

Het loopt nu tegen middernacht; het publiek wordt geschat op ruim 12.000 personen, ongeacht het aantal liefhebbers, welke geen plaats meer machtig konden worden en, zonder den start te hebben gezien, naar huis terugkeerden, na geprotesteerd te hebben, daar de politie ten slotte de deuren deed sluiten. Alle rangen zijn overvol en ook op het middenterrein heeft men publiek moeten toelaten. De karretjes worden klaar gezet en de helpers, starters en anderen maken natuurlijk meer werk van hun verschillende baantjes dan noodig is, schreeuwen, loopen elkaar in den weg, doen zwaar gewichtig, en het publiek geniet bij voorbaat. De Amerikaansche renner Wathour is favoriet, hoewel hij bang is dat zijn mederijder Munroe het niet uithouden zal en door een vroegere hersenoperatie duizelig zal worden. Wathour's vrouw en nog eenigen zullen gedurende den wedstrijd hem verzorgen. De Belgische renner Samson maakt een leven van belang en scheldt een neger uit, die hem masseert en het vel van den rug afschuurt. De renners komen vervolgens één voor één op de baan, de Amerikaansche het eerst, en worden bij hun verschijnen luide aan het publiek voorgesteld, waarbij Leander en Wathour, als favoriets, een reusachtige ovatie in ontvangst mogen nemen. Men ziet, het ging deftig en officieel genoeg. Ook Gougoltz, de man die veel van zich liet spreken, door aan allerlei races deel te nemen, waarvan hij er maar zelden één won, wordt luid toegejuicht. Het publiek komt zoo zoetjes aan in een soort van koortsachtige opwinding, en de renners rijden twee aan twee met de kleuren van hun land, om hun nationaliteit te doen kennen, een rondje. Eindelijk valt het startschot; als de renners eerst nog tien rondjes waardeloos hebben afgelegd, is men op weg voor zes dagen. Gougoltz loopt een halve baan uit, de anderen beginnen hun eersten vervolgingstocht, en de twee negers, Hedspath en Dove, komen hierdoor twee banen achter. Mac Lean is de eerste die een ernstige tuimeling maakt en Simar viel ook; beiden, doch eerstgenoemde het langst, geraakten buiten kennis. Beiden stappen later weer op. Petit Breton loopt in het 7e uur even weg, maar wordt weer ingehaald, doch eenige teams kost het een paar rondjes. Kramer gaf het na het 6e uur al op en hierdoor is ook zijn mederijder Fenn gedupeerd. Iemand uit het publiek had de misplaatste aardigheid een brandende krant van uit een der hooge bochten naar beneden te werpen, waardoor een paniekje ontstond en het publiek naar de uitgangen vluchtte; de politie nam dezen grappenmaker mede naar een politiebureau. Turville eindigde in het 10e uur en zijn mederijder vormde een nieuw team met Moran, daar diens mederijder eveneens door een val buiten gevecht gesteld was. Maandagmiddag reed Michael en diens broeder een tweemijls exhibition achter gangmaking. Een volgende week vermelde wij het verdere verloop. Hieronder de teams die aan den start verschenen:

Kramer—Fenn, Leander—Buttler, Walthour—Munroe, Mac Lean—Moran, Galvin—Bardgett, Root—Dorlon, Gebr. Bedell, Newkirk—Jacobson, Bowler—Fisher, Floyd Krebs—Peterson, Barclay—Franz Krebs, Hedspath—Dove, Gougoltz—Simar, Petit-Breton—Contenet, Rettich—Beaugende, Samson—Vanderstuyft; de vier laatste teams zijn Europeesche renners, de overigen allen Amerikanen.

Deze wedstrijden werden in vroeger jaren gewonnen door Martin in 1891, Ashinger in 1892, Albert Schock in 1893; in 1894 en 1895 werden zij niet gehouden, daar een vorige wedstrijd weinig belangstelling trok en de ondernemers daardoor zeer slechte zaken maakten.

In 1896 won Teddy Hale, in 1897 en 1898 Miller, in 1899 werd voor het eerst het zoogenaamde teamrijden in praktijk gebracht, ook al omdat de Amerikaansche wetten het rijden van elken wielrenner voor zich zelven alleen niet meer toestond voor een zoo lang tijdvak. Miller—Waller wonnen dezen wedstrijd.

In 1900 wonnen Mac Farland—Harry Elkes, in 1901 Walthour—Mac Eachern, in 1902 Leander—Krebs.

De reglementen voor dezen wedstrijd zijn dit jaar aanmerkelijk verscherpt; zoo wordt nu deze 142 uurswedstrijd vastgesteld: De deelnemers kunnen ophouden en den strijd hervatten, wanneer hun goed dunkt, maar niemand mag in een etmaal langer dan 12 uur op de baan zijn.

Elke ronde, die gewonnen mocht worden door opoffering van een of meerdere deelnemers ten bate van een of meer anderen, wordt geannuleerd; wie er op betrapt wordt dat hij zijn tegenstanders in de kaart speelt, wordt van verdere mededinging uitgesloten. Indien twee mededingers, door om de beurt de leiding te nemen, een ronde winnen, zal deze erkend worden, maar de ronde wordt niet erkend, indien blijkt dat de eene mededinger den anderen heeft geholpen met opoffering van zichzelf. Bij vallen, als gevolg van aanrijding, kan de jury het daardoor ontstane rondenverlies buiten beschouwing laten.

Elke rijder kan op elk oogenblik van den wedstrijd gedisqualificeerd worden, als hij zich aan deloyale handelingen schuldig maakt.

De baan kan voor 18.000 toeschouwers plaats aanbieden en was bij den aanvang geheel gevuld, meer dan 7000 personen bleven den nacht over. Elk jaar wordt de baan afgebroken en voor afbraak verkocht en telken jare verrijst een geheel nieuwe baan, waaruit men gemakkelijk kan afleiden dat de ondernemers kolossale kosten hebben.

Advertentiën.

Restaurant Riche Amsterdam.
Grands Vins de Champagne
DEUTZ & GELDERMANN
AY (Marne).

Een 7-jarige eerste klasse
GOUDVOSRUIN
te koop aangeboden. Reflecteerenden zich te adresseeren onder lett. M. B., Bureau van dit Blad.

TE KOOP:

LADY DONERAILE, v. Freemason u. Jezebel, vierjarige Volbloedmerrie, uitstekend Rijpaard, mak. Te zien en te bevragen, mits vooraf bericht, bij den Heer J. W. E. OPSTELTEN, Drift 14, Utrecht.

TE KOOP: 3.2 prachtige COLLIES, m. Parzifal—Elberfeldia, vele 1e prijzen 's Hage 1903, v. Nilfort Klinkert, vader v. Tippo Tipp u. Tippo Sahib. Reuen *f* 35, Teven *f* 30
Adres: AUG. MÜLLER, Elberfeld, Schwanenstr. 5.

Raceyacht „MARA"

TE KOOP, Wulstkieler, 6 W. E. groot, in 1899 gebouwd, goed onderhouden; dit jaar aan 13 wedstrijden deelgenomen, waarvan 9 eerste en 2 tweede prijzen gewonnen. Koopprijs 1000 Mark.
Adres: ENGELBERT KOLB, Hamburg, Gr. Johannisstr. 17.

1904.
Stoeterij Clingendaal te 's Hage,
zal ter dekking worden gesteld:
de voshengst „BAT",
geboren 1899, van Callistrate (2) uit Bavarde (12) v. Hermit (5) u. Basilique v. Dutch Skater (5) v. The Flying Dutchman (3). *Basilique* is uit Basilia, deze van Trumpeter (1) uit Energy. *Zie Fransche Renkalender 1902.*
Gelegenheid tot stalling van merriën, bij drachtige merries tot veulenen.
Dekgeld *f* 100 plus *f* 5 voor den Stal.
f 50 voor niet-volbloed merries, *f* 2.50 voor den Stal.
Nadere inlichtingen te verkrijgen bij W. RIDDER HUYSSEN VAN KATTENDIJKE, Clingendaal, 's Hage.

Stoeterij „de Paarl",
te RIJSWIJK (Z.-H.).
Vanaf 1 Februari 1904 zal dekken de volbloed hengst **REDCLIFFE** (27), donkerbruine, geb. 1888, v. Barcaldine (23) uit Rosie (27) v. Rosicrucian (5) uit Themis (27) v. Lord Lyon (1) uit Fairy Footstep (27) v. Newminster (8).
DEKGELD:
Volbloedmerriën *f* 100 en *f* 5 voor den Stal.
Niet-volbloedmerriën *f* 25 en *f* 2.50 voor den Stal.
Gelegenheid tot stalling der merriën; voor drachtige merriën ad *f* 1.50 per dag; voor niet-drachtige merriën ad *f* 1.25 per dag.
Nadere inlichtingen te verkrijgen bij A. VAN HOBOKEN, »de Paarl", Kleiweg, Rijswijk (Z.H.).

Levende Hazen, Fazanten, Patrijzen en Uhus, levert O. MICKISCH, Sommerfeld, Frankfurt O. (Deutschland).

EMIL ALTMANN,
Dresden (Duitschland).
Hofleveranciers.
Exportzaak in levende FAIZANTEN en PATRIJZEN en gros.

Fabriek en Magazijn van Rijtuigen
H. J. OVERMEIJER & Zn.
HOFLEVERANCIERS.
AMSTERDAM, Singel 302—304—312.
HILVERSUM, Noorderweg.

Vraagt proefaflevering
VAN
„HET PAARD",
Abonnement franco huis, per jaar *f* 4.—
Redacteur-Uitgever: A. W. HEIDEMA, Groningen.

PARQUI, HAGEN BANDEN! zijn onovertrefbaar.

Wilhelmina Billartfabriek,
AMSTERDAM.

AUTOMOBIELEN DELAHAYE

Den Haag, Hooikade 23. *Directeur: P. J. ADRIAN.*

FAZANTEN-EIEREN

van krachtige fokdieren, in uitgestrekte parken gehouden. Deze eieren zullen de beste resultaten opleveren. Zorgvuldige verpakking.

Patrijzen-Eieren.

Speciaal voeder voor het fokken van fazanten en patrijzen.

DOG M W CAKE

Hondenkoeken,

slechts één kwaliteit, de beste,

fr. 35 de 100 Kg., fr. 18 de 50 Kg.

Franco aan de grens. Vooruitbetaling
Catalogus van 1902 wordt op aanvraag gezonden.
Elevage des Bruyères M. MAURICE WEBER,
Mont-Saint Guibert (België).

Voor bloedverversching!!

Levende Patrijzen, Fazanten, Hazen,

wilde **Konijnen, Reeën, Edel-** en **Damwild** uit de Boheemsche of Hongaarsche provicièn, sterke qualiteit, vrij gevangen. **Tinamus, Konings-** en **Engelsche Ring-Fazanten, Uilen, levend** en **mechanisch,** levert

JULIUS MOHR Jr., Ulm a. D.,

Exporthuis van levend wild. — Dierhandelaar.
Het beste en billijkste adres voor allerlei wild en gevogelte.
Prijscourant, zoowel als handleiding voor het uitzetten v/h wild, gratis.

Asphyxiatie-toestel in gebruik

Kennel „Het Torentje".

Pension en verpleging van Rashonden, Katten enz.,
onder toezicht van de Rijksveeartsen, de heeren MAZURE en GOETHALS. Amstelveenscheweg **No. 225,** Amsterdam.
A. GERARD VAN LOM en zijne dochter LOUISE.

Onderhoudt geregeld mond en tanden met de

Overal verkrijgbaar. **DENTIFRICES FRIEDERICH.** 8 Medailles.

TANDREINIGINGSMIDDELEN,
die aan alle eischen der moderne hygiène voldoen.

A. VAN AMSTEL,

Wagenstraat 106, den Haag.
Sulkey- en Buggytuigen vanaf *f* 70.
SPORTARTIKELEN.

DE BOURRAN

FRÈRES & Co., Bordeaux.
Dépositaires:
VERKRUYSEN EN DE LANGE,
Haarlem.

Rijtuigmagazijnen.

Nieuwe en gebruikte Rijtuigen.

J. COIJARTS,

Stationsweg 51, den Haag.
Inruilen. Verkoop in Commissie.

H. R. JURRJENS.

Damrak 44. Damrak 44.

SPRATT'S PATENT
DOGCAKES
Poultryfood—Crissel.

Cod livre oil cakes
Puppy cakes
Pet dog cakes
} in 7 ponds en 14 ponds blikken.

AMSTERDAM.

Stal Bleienburch.

JEAN ELFFERICH.

Gelegenheid tot stalling van Luxepaarden.

's Gravenhage.

BUCHANAN'S „BLACK AND WHITE" WHISKY

MAY BE A LITTLE MORE EXPENSIVE
THAN OTHER BRANDS.
BUT IT IS THE BEST.

Agence Générale p. l. Hollande et ses Colonies:
F. C. GERRETSEN, la Haye. Tel. Interc. 292.

Hollandsch
HONDENVLEESCHBROOD

uitmuntende door zijne krachtige voedingsbestanddeelen onderzocht aan 's Rijks Proefstation te Wageningen.
Fabrikanten **LENSVELT NICOLA** te 's-Hage.

Victoria

Vleesch, Malt Extract en Puppy-Hondenbrood,
Bulldog en Houndmeal,
Hoender- en Kuikenvoeder.

Prima en zuivere kwaliteit, uitmuntende door krachtige voedingsbestanddeelen, gepaard aan zeer billijke prijzen.

Overal verkrijgbaar. Te Amsterdam bij den Heer LOUIS BEISENHERZ, 22 Reestraat, e. a.

J. ROBINSON & Co.
ROTTERDAM.

Central-Automobile

AMSTERDAM ***PARIS.***

CLEMENT ***GEORGES RICHARD*** ***PEUGEOT***
RENAULT ***PANHARD & LEVASSOR*** ***BROUHOT***
MORS ***DE DION-BOUTON*** ***DARRACQ***

Eenig Agent:

JOH. P. VAN HULZEN,

Rembrandtplein 22, AMSTERDAM,
Tel. 2977.

SFINX MOTORRIJWIELEN,

het succes der Automobielen- en Motorrijwielen-Tentoonstelling.
Fabrikant F. F. SCHWAGER, Utrecht.

Wij vestigen uw aandacht op

het feit, dat slechts nog deze maand

BURGERS' RIJWIELEN

tegen verlaagden prijs verkocht worden.

EERSTE NEDERLANDSCHE RIJWIEL- EN MACHINEFABRIEK,
v/h H. Burgers. ***DEVENTER.***

De Eerste Nederlandsche Onderlinge Paarden- en Veeverzekering-Maatschappij,

gevestigd te 's Gravenhage. **Kantoor: Laurens Reaelstraat 1.**

Verzekert tegen sterfte en ongeval **PAARDEN VAN HOOGE WAARDE EN DEKHENGSTEN** van *f* 400 tot *f* 2500.
Paarden van mindere waarde van *f* 100 tot *f* 400.

Rundvee ook tegen tuberculose bij afkeuring na slachting.
Uitkeering voor al de afdeelingen, welke afzonderlijk worden beheerd en hare **eigene** verliezen dragen, tot 90 % der verzekerde waarde.

Tevens worden verzekerd **DEKHENGSTEN** tegen **afkeuring** door de Commissie, bedoeld bij de **wet** op de **Paardenfokkerij,** niet **alleen** wegens **Cornage,** maar ook wegens **extrieur.**

Inlichtingen en tarieven, welke telkens voor een jaar worden vastgesteld, geven Directie en Vertegenwoordigers.

Directeur: J. FOLKERTS.

Besturen van IJSCLUBS!!!

maken wij attent op onze

SNEEUWSCHUIVERS van **Gummi,** met **ijzer beslag** compleet, in diverse afmetingen.

GUMMI-STROOKEN voor Sneeuwschuivers, in elke gewenschte maat.

BAKKER & ZOON, Ridderkerk.

Telegram-adres: BAKKER-RIDDERKERK. **Telefoonnummer 1640 (Rotterdam).**

VERMOUTH FRATELLI CORA-TORINO.

Garage voor Automobielen.

Ook Zondags geopend van 7—6 ure.

W. F. BUSCHMAN,
Hilversum, Stationsplein.
Interc. Telefoon 115.

C. BIJ 'T VUUR,
Arnhem.
Rijtuigfabrikant en Constructeur van Automobielen.

Breack Tonneau of ***Phaéton double,*** 6½ pk., ***f 2500,*** 9 pk. met regulateur ***f 2800,*** en 12 pk., 2 cilinders en regulateur ***f 3600.***

Mijn ***Motorrijtuigen*** hebben allen houten wielen, patent assen (geen kogels), Châssis de bois armé, stuur ***irreversibles,*** drie versnellingen en achteruit, motor Aster, geen riemen of kettingen, en zijn afgewerkt zooals men zulks van een Rijtuig gewoon is. Levering direct.

Veeartsenijkundig HOSPITAAL
voor Paarden en Honden,
Laagte Kadijk 43, Amsterdam.

Uitmuntende inrichting tot behandeling en verpleging van zieke paarden en honden, volgens vastgestelde tarieven.
Voor belanghebbenden is de inrichting dagelijks te bezichtigen.
Volledige informatiën worden verstrekt door den rijksveearts
W. S. STÜVEN, Hoogte Kadijk 9, Amsterdam.

P. VAN SANTEN Nz.
HOF-JUWELIER.
—
AMSTERDAM.
PALEISSTRAAT 19.
— — **Fabriek van** — —
Gouden Zilveren Diamantwerken enz.

JULIUS HUF, Amsterdam,
Telefoon 2602. TAILLEUR.
Specialiteit Hof ● Gala ● Automobile ● Tyroler Loden ●

Van den Bergh & Dolman.
Zes maal bekroond.
KONINKLIJKE RIJTUIGFABRIKANTEN.
Dennenweg 116, 's-Gravenhage.
Opgericht 1795.

EERSTE FABRIEK VOOR:
Hollandsch Hondenvleeschbrood en Hoendervoeder,
Merk: „DIANA A v H" (Wettig gedeponeerd).
Dog-Cakes, Dianavoeder, Visch-Cakes, Puppyfood, Terrier-Cakes, Hoendervoeder.
VISCH- EN VLEESCHKAAKJES
voor kleine honden en katten,
per doosje ƒ 0.25.
Monsters en prijs van al mijn voedersoorten gratis.
Wacht u voor namaak en eische steeds het merk **Diana A v H.** Bevoordeel Hollandsche Industrie.

M. L. HERMANS & Co.,
Rijtuigfabrikanten,
HOFLEVERANCIERS.
DEN HAAG.
Bekroond op tien Binnen- en Buitenlandsche Tentoonstellingen.

Automobiel-garage.
C. HOUTTUIN, ARNHEM,
VELPERWEG.

LOOPUYT'S OUDE GENEVER
P. LOOPUYT & Co SCHIEDAM.

Accumulatoren-fabriek „ZEIST".
H.H. Handelaars!
Vraagt onze nieuwe prijs-opgave voor 1904!

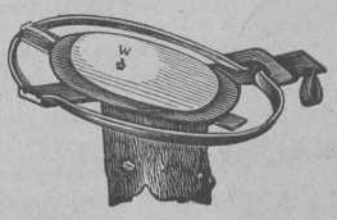
RIJTUIGEN
Fabriek en Magazijnen van J. H. v. d. MEULEN L.Czn.
Met goud bekroond. **Telephoon Interc. 5207.**
Kerkstraat 78 en 105, Amsterdam.

KONINKLIJKE UTRECHTSCHE FABRIEK VAN ZILVERWERKEN VAN
C. J. BEGEER
HOFLEVERANCIER VAN
WIJLEN Z. M. DEN KONING - H. M. DE KONINGIN en H. M. DE KONINGIN MOEDER
Z. K. H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN HERTOG VAN MECKLENBURG
WIJLEN H. K. H. DE GROOTHERTOGIN VAN SAKSEN WEIMAR EISENACH
OFFIC. LEV. VAN DEN A. N. W. B. SENATUS VET. VENDITOR
MEDAILLES - ZILVERWERKEN ENZ.
OUDE GRACHT E 17 UTRECHT.

T^H. VAN HEEMSTEDE OBELT;
MEM. SAN. INST. LONDON.
Sanitary Engineer. 150 De Ruyterkade, Amsterdam.
SHANKS & CO's Closets, Lavatories, Waschtafels, enz.
Geyser's Geëmailleerd IJzeren Badkuipen.
Specialiteit voor Sanitaire Inrichtingen, levert compleet Bad- en Closet-Inrichtingen, belast zich met de plaatsing en inrichting door geheel Nederland.
Porseleinen Badkuipen.
IJzeren Koud- en Warmwaterreservoirs,
geheel gegalvaniseerd na afwerking.
Hoofdagent van de Sanitas Co. Ltd, Londen.

SANITAS
is het nieuwste en beste **desinfectiemiddel** voor stallen, hoenderhokken, kennels, enz. **Sanitas Hondenzeep** is de beste. Sanitas is **aangenaam van reuk** en een prachtig middel om wonden en uitslag mede te behandelen. **Sanitas** is geen vergif en geeft geen vlekken. Verkrijgbaar bij alle groote drogisten. Monsterzendingen onder rembours.
Filiaal en Monsterlokaal Rokin 36.

J. H. BOUMAN.
HOFLEVERANCIER.
Zadel- en Tuig-Fabrikant.
Specialiteit in Civiele en Militaire Harnachementen.
DENNEWEG 66. DEN HAAG.

De Haynauer Roofdiervallenfabriek E. GRELL & Co.,
te HAYNAU in Silezië,
maakt bekend, dat bij hun vertegenwoordiger voor Nederland en Koloniën,
den Heer WILH. VON KREYFELT, Geweerfabrikant,
Rotterdam, Boerenvischmarkt 14 en Utrecht, Choorstraat 14, steeds voorradig zijn alle mogelijke **KLEMMEN en VALLEN** hunner fabriek. Toezending prijscourant op aanvraag.
Aan hetzelfde adres verkrijgbaar de nieuwe **KLEIDUIVEN-WERPMACHINE „IDEAL".**
Prijs compleet ƒ 12.

AUTOMOBIELEN
GER. M. DEE,
LEIDEN,
Breestraat 28.

F. N. Motorrijwielen.
F. N. Rijwielen.

Hoofdvertegenwoordigers:
H. ENGLEBERT & Co.,
François Valentijnstraat 88*c* en 88*d*,
DEN HAAG.

Agent voor Amsterdam JOH. P. VAN HULZEN, Rembrandtplein 22.

VERWEEGEN & KOK,

Kalverstraat No. 88—90, hoek Burgerweeshuis.

FABRIEK EN MAGAZIJN
van Zadels, Tuigen,
Reisartikelen, Lederwaren en Honden-Benoodigdheden.

30 MEDAILLES waaronder Parijs en Londen.

Uitgebreide sorteering in
JACHT-ARTIKELEN.
Wildtasschen, Patroontasschen en -Gordels, Geweerfoudralen en -Riemen, Beenstukken enz.

Stalinrichtingen.

JAN HAMER & Co.,
Frederiksplein 6 en 8,
AMSTERDAM.
Onze Standaard-Catalogus met circa 1500 illustratiën, beschikbaar.
Vele Nederlandsche referentiën.

COUPÉ's.

Nieuwe en 2e hands Coupé's 3/4 en Coupé's à 2 places, met en zonder gummibanden, waaronder van de fabrieken Meuris & Diasson en De Ruytter-Demessine, Bruxelles, in verschillende modellen en prijzen, en nog verscheidene soorten Rijtuigen, in uitstekenden staat, voorhanden bij

Schutter & van Bakel,
Zadel- en Rijtuigfabriek,
Kerkstraat 8, 28, 30, AMSTERDAM.
Telephoon 2993. Gevestigd 1829.

VERKOOPLOKAAL „DE AMSTEL".

Ceintuurbaan **223-225,** bij de Amsteldijk.

Maandelijksche Publieke Veiling van Paarden en Rijtuigen. Dagelijksche verkoop uit de hand. Kantoor geopend van 9 tot 4 uur. Steeds voorradig alle soorten 1e klasse 2e hands rijtuigen.

Automobielen DE DION-BOUTON.

Gedurende den Parijschen Salon, zal onze Heer ENGLEBERT dagelijks te spreken zijn op den stand der fabriek De Dion-Bouton & Cie.

Hoofdvertegenwoordigers: H. ENGLEBERT & Co.,
François Valentijnstraat 88*c* en 88*d*, den Haag.

CARTA CARNA

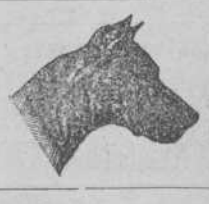
is het eenige voedsel voor honden en kippen, dat op den duur blijft bevallen.

GENERAAL-AGENT voor Nederland en Koloniën, België, Frankrijk, Duitschland en de Transvaal,
Dr. A. J. J. KLOPPERT, Hilversum.

Vergeet niet bijtijds uwe bestellingen voor **Carta Carna** te doen, het zou anders mogelijk zijn dat men u vergat bij het toezenden van den prachtig geïllustreerden kalender voor 1904, welken ieder kooper gratis ontvangt.

Champagne Charles Heidsieck Sec.

Fournisseur de S. M. la Reine-Régente des Pays-Bas, de S. M. l'Empereur d'Autriche de S. M. le Roi de Suède et de Norvège.
Chez tous les principaux Négociants en Vins.

D. H. van de Kamer,
25 Middengalerij 25, Amsterdam.
Specialiteit in Hondenbenoodigdheden.
HOOFDAGENT
van Dr. Kloppert's CARTA CARNA en Fleming's CAMPHYLENE.

MULLERITE, rookvrij kruit,

onvergelijkelijk voor jachtgebruik, groote doordringingskracht, geen terugstoot, geringe drukking, geen kruitslijm.

1900. — Wereldtentoonstelling Parijs. — 1900.
„GOUDEN MEDAILLE", hoogste belooning.

Verkrijgbaar in Nederland bij alle solide Geweermakers en bij de Heeren L. BECHT, 's Hage; H. J. BREMER, Zwolle; Firma BUITENDIJK, Goes; HES VAN ZWEEDEN, Arnhem; W. VON KREIJFELT, Rotterdam; Firma KAMERLING, Breda; H. P. BERGSTEIN, Eindhoven; JOH. MUNTS, Amsterdam; NEDERLANDSCH WAPENMAGAZIJN, Haarlem; H. MICHEELS, Maastricht; P. H. TENHAEFF, Utrecht; J. VISSER, Deventer; J. B. WITTE, Zutfen; MAX MEIGATTER, Zwolle.

Demandez partout les grands vins de **Champagne G. H. MUMM & CIE, Reims.**

Typ.: Amst. Boek- en Steendrukkerij, v/h. Ellerman, Harms & Co.